

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 27. szám.

Julius hó 3

A Szent István-év megnyitása

Az Országháza kupolacsarnokában országos ünnepség keretében nyílt meg a *Szent István-év* június hó 25-én. Lobogódisz várta az ország kormányzóját s a megjelent előkelőségeket, akik első szent királyunk 900 éves emlékének hódolatára gyülekeztek az egyes felekezetek templomaiban tartott istentiszteletekről. A megnyitón a hercegprimással, a királyi hercegekkel és hercegnőkkel, a kormány elnököivel és tagjaival, a Házak elnökeivel az élükön az egyházi, világi és katonai előkelő-

segek teljes számban vettek részt. Vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzót a Himnusz hangjai fogadták, s az államfő zugó taps és éljenzés közben vonult be a kupolacsarnokba s foglalta el helyét a díszemelvényen.

Széchenyi Bertalan gróf, a felsőház elnöke, nyitotta meg az ülést. Hangsúlyozta, hogy ezzel az ünnepséggel veszi kezdetét a Szent István-emlékév, majd hódolattal felkérte a kormányzót beszédének megtartására.

A kormányzó szövege

A beszéd, amellyel a magyar államfő Szent István nagy művét méltatta, történelmi jelentőségű. Erősen, keményen, messze érthetően hangzott el. Ezeket a szavakat és így csak az mondhatta, akinek felelőssége korának szörnyű megpróbáltatásai közepette oly sok hasonlóságot mutathat a nemzet és hazája jövőjét megalapozó és védő első szent királyával. Magyarország kormányzójának arca átszellemült, amikor beszédében ezeket mondotta:

— A szentistváni állameszmé Középeurópában mindenütt a béke és igazság, a Szent Korona alatt élő népek testvéri egyetértésének és boldogulásának záloga volt. A történelmi viharok időszakonként elhomályosították Szent István állameszméinek fényét, de az eszményben lakozó léleterő és lendület mindig

újból és újból napvilágra tört.

— Szent István áldott Jobbja ma is irányt mutat a nemzet ezeréves utján. S ha mi, kegyelet utódok, hódolni akarunk a magyarság szent és bölcs vezérlő szelleme előtt, azt öseinkhez és magunkhoz méltóan csak egy szent fogadalom alakjában tehetjük, midőn megfogadjuk, hogy minden képességünkkel és egyesített erőnkkel azon leszünk, hogy visszazerezzük Szent István országának hajdani fényét!

Csodálatos fény gyulladt ki e szavak nyomán a csillogó kupolacsarnokban: a magyar szemek villanása. Percekig tartó éljenzés és taps harsant fel. A csonka ország kormányzójának ezt a szent fogadalmát minden magyar ember megértette... Es követni is fogja...

A miniszterelnök beszéde

Az ünnepség elültével vitéz *Imrédy* Béla lépett a mikrofon elé.

Az ünnep jelentőségét vázolta s a helyzetet ismertette, amelyben a szent király országlása kezdődött. Majd így folytatta:

— Vezérlő csillag kellett a magyarnak és az Uristen megajándékozta ezel a csillaggal, a legnagyobb ajándékkal, amelyet a magyarság a történelem során a Gondviseléstől kapott. Izig-vérig magyar volt Szent István, fájának ragyogó faja. Tudta, hogy a mult gyarlásá-

gait levetni és építő elemeit új egységbe összefoglalni csak akkor lehet, ha a nemzet rálép a krisztusi igazság útjára és onnan merit friss erőt a maga történelmi hivatásának megalapozásához.

— A bölcs tisztánlátásnak és a hátor cselekvésnek, a férfias erőnek és az éltszentségnek, a látnoki adománynak és a realitások higgadt mérlegelésének, az emberfeletti fenségnek és a mindent kiegyensúlyozó alázatnak ez a csodálatos találkozása

soha nem ismétlődő jelenséggé teszük.

— Tündöklő csillag Ő a magyar történelem firmamentu-

Az emlék-év programja

Utána *Hóman* Bálint miniszter tett jelentést az országos ünnepségekéről. A Szent István Emlékév legkiemelkedőbb mozzanatai az augusztusi *Szent István héten* folynak le. Augusztus 15-én *Esztorgomban* felavatják a művészien helyreállított árpád-házi királyi palotát. Augusztus 16-án és 17-én a budai királyi várpalotában közszemlére teszik ki a *Szent-koronát*. Augusztus 18-án az országgyűlés *Székesfehérvárott*, az ősi koronázó városban, ünnepi ülést tart, amely alkalommal Szent István király dicső emlékét törvénybe iktatják. Ugyanakkor történik meg a székesfehérvári *Szent István bazilika feltárt romjainak felavatása* és a *Sidló* Ferenc szobrászművész által készített *Szent István-szobor leleplezése*. Ez a szobormű a régi székvárosban fogja hirdetni az első szent király nagy emlékét. A Szent István-év nagyszabású ünnepségeit és ezzel az országos ünnepségeket is az augusztus 20-iki

mán, amelyet kíván a magyar; kíván tanulságként; kíván és új dicsőséget kereső vándorlásának ködbevesző ösvényein megújuló csodaként meg is talál, örök utjelzőül.

A lelkesítő hatású beszédet nagy tetszés és hatalmas taps kísérte.

budapesti *Szent Jobb-körmenet* zárja le, amelyet a hagyományos módon a jubiláris alkalomnak megfelelő díszrel tartanak meg.

A kegyeletos ünnepség *Kornis* Gyula képviselőházi elnök záróbeszéde után a Szózat eléneklésével végződött, hogy minden magyar szívbe és lélekbe elvigye azokat a magasztos érzelmeket és gondolatokat, amelyeket az államfő s az ország kormányelnöke nyilvánítottak és hangoztattak Szent István király dicső emlékének megünneplésére s hagyományainak követésére.

Ünnepelni fog az egész ország s vele a magyar falvak összesége is. Ünnepelni fog a kormányzó szent fogadalmának átérzésével, s tekintetét a Tündöklő Csillag felé irányítja, hogy új dicsőségét keresse és meg is találja.

A szenvedés és nyomor ellen indított harcot Imrédy Béla

Azoknak az alkotó munkától terhes és a feltámadásba vetett megújuló hittől ékes hétköznapoknak a sorát, amelyeket ma él az ország népe, június 26-án ismét országra szóló, irányt mutató ünnep szakította meg: *Imrédy* Béla miniszterelnök és *Sztranyavszky* Sándor földművelésügyi miniszter tettek hitet *Debrecenben* ötven ezer főnyi testben és lélekben és nyolc milliónyi csak lélekben jelenlévő magyar ember előtt a tettek politikájá mellett.

A *Nemzeti Egység Pártja* ezen a napon rendezte a Tiszántul fővárosában, *Debrecenben* gazdanagygyűlést, amelynek keretében a miniszterelnök és a földművelésügyi miniszter adtak számot mindarról, amit a magyar élet megjavítása érdekében eddig tett

a magyar kormány; beszámoltak jövő terveikről, de irányt mutattak arra is, hogy mit vár a nemzet sorsáért felelős mai generációtól az új ezredév nevében a kormány.

A gazdanagygyűlés vendégeit: *Imrédy* Béla miniszterelnököt, *Sztranyavszky* Sándor földművelésügyi minisztert, *Hóman* Bálint minisztert és *Tasnádi* Nagy Andrást országos elnököt nagy lelkesedéssel fogadta a Tiszántul gazdaközönsége, amelynek örömeiben részt vett az Alföld egész gazdatársadalma. A miniszterelnököt utadta a kormány több tagja: *Mikócz* Ödön igazságügyminiszter, vitéz *Rátz* Jenő honvédelmi miniszter, *Antal* István és *Zsindely* Ferenc államtitkárok, továbbá *Darányi* Kálmán volt miniszterelnök, *Lázár* Andor volt

igazságügyminiszter és mintegy száz felsőházi tag és országgyűlési képviselő kísérte Debrecenbe.

A pályaudvari ünnepes fogadtatás után a város díszes ötoszogatán a nagygyűlés színhelyére hajtott a miniszterelnök és kísérete. Amerre a menet elhaladt, mindenütt lelkes éljenzéssel, szünni nem akaró ünnepéssel fogadták a menetet a felsorakozott tömegek.

A „Hísekegy“ élénklése után vi-

Dégzett munka - új munka

A lelkes ünneplés lecsillapultával a miniszterelnök beszéde bevezető részében megállapította, hogy nem először áll szemben a Tiszántúli népével, amellyel husz évvel ezelőtt a Párvé mellett találkozott legelőbb. Kijelentette ezután, hogy ezáltal nemcsak mint miniszterelnök, hanem mint a Nemzeti Egység Pártja vezetője is szólni kíván. Szeretettel emlékezett meg elődjéről, Darányi Kálmánról, akinek kormányzása alatt olyan légtör alakult ki, amely lehetővé tette, hogy alig egy-két év munkájával törvényvé válik a három alkotmányjogi javaslat: a kormányzói jogkör kiterjesztéséről, a felsőház reformjáról, valamint a választások titkosságáról szóló törvények formájában.

Megemlékezett ezután a miniszterelnök a Gömbös Gyula által kezdeményezett népi politika megvalósítását jelentő törvényalkotásokról; arról, hogy

a buza ára csaknem megkétszereződött,

a gazdák terhei könnyebbeké váltak; a gazdavédelem rendezése ötvenezre kisgazda feje felől hátrította el az otthon elvesztésének veszélyét; az állam biztosítja az érdemes munkában megőregedett mezőgazdasági munkások öregségi kenyerét; a hitbizományi reformmal és a telepítési törvénnyel pedig a kormány megveti alapjait az új földbirtokpolitikának. Leszegte ezután, hogy a Nemzeti Egység Pártjának támogatásával végzett négyötves munka eredményeképpen valóra vált Magyarország pénzügyi és gazdasági egyensúlyának megteremtése.

Az elmúlt esztendő alkotáinak felsorolása után rátért a miniszterelnök az egészen közelmúlt és a jelen eseményeinek méltatására.

Megállapította, hogy a győri program a megvalósulás állapotába jutatta a legelső magyar álmot: a magyar hadsereg fejlesztését. Nagy lelkesedéssel fogadta a miniszterelnök ezt a megállapítást, amelyet a kormányelnök kiegészített azzal, hogy

a győri program második nagyfontosságú célkitűzése, a falu felemelése.

Bekötő utak fogják a falvakat a nagy közlekedési hálózathoz bekapcsolni, kutak, orvosok, új intézmények fogják a falu egészségügyét szolgálni, a mezőgazdasági értékesítés előmozdítását pedig tárházak és hűtőházak fogják szolgálni.

A miniszterelnök ezután különösen kemény szavakkal ostorozta azokat, akik a komoly alkotások lekicsinyelésével, túlzott követelések hangoztatásával, a tekintélyek lejáratásával, demagóg jelszavak hirdetésével,

túlzó álljobboldali, forradalmi jelszavak hirdetésével ködöt terjesztenek, zavarják a magyarság jelenét, megbénítják a komoly munkát és veszélyeztetik az ország jövőjét.

Ha visszatérünk az elmúlt hat hétre, nincs oka sem neki, sem a kormány tagjainak szégyenkezniük. A kormány átvette örökségképpen a győri programot. A végrehajtás már meg is indult;

százmillió pengőt meghaladó

téz Lossonczy István főispán üdvözölte a miniszterelnököt, majd azután Tasnády Nagy András országos elnök és Lázár Andor volt igazságügyminiszter, Debrecen országgyűlési képviselője, tolmácsolták a magyarság hitét és bizalmát a miniszterelnök és kormánya, valamint a Nemzeti Egység Pártja iránt.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszédek után Imrédy Béla miniszterelnök lépett a szónoki emelvényre.

rendeléssel dolgozik a nagy- és kisipar a hadsereg érdekében,

százötven kilométer elsőrangú közút építésére adták ki a rendelést, közel hatezer munkás dolgozott a nagy mezőgazdasági munka megindulásáig a bekötőutakon, néhány nap múlva pedig lejegyzik a győri program végrehajtásához szükséges költségen első 125 millió részletét. Az ugynevezett zsidótörvény végrehajtási utasítását az előirt három hónap helyett négy héten belül kiadta a kormány. Berterjesztette az elmúlt napokban a kormány a szesz törvényt, benyújtotta a hegyközségi javaslatot és megreformálta a Magyar Nemzeti Bankot, illetve fokozottan a magyar agrárérdekek szolgálatába állította.

Bejelentette ezután a miniszterelnök, hogy a kormány munkája a nyár folyamán sem fog szünetelni. Előkészíti az őszi munkaprogramot,

amely ugyancsak a mezőgazdaságra nagyfontosságú tervek megvalósítására irányul.

Igy a kormány intézkedni kíván a tisztántúli állattenyésztés fejlesztése érdekében; át akarja szervezni a mezőgazdasági igazgatás szervezését és a mezőgazdasági kamarák bevonásával és kiépítésével lehetségessé akarja tenni, hogy a falu népe közvetlenül fordulhasson tanácsért és oktatásért a mezőgazdasági igazgatás

Döntő elhatározások a jó értékesítés érdekében

A miniszterelnök óriási hatást kelto beszéde után Sztranyavszky Sándor földmivélségi miniszter emelkedett szólásra.

Nagy figyelemmel várt beszéde bevezető részében rámutatott arra, hogy a trianoni békeszerződés különösen a Tiszántúli értékesítési nehézségeit fokozta. Felhívta a Tiszántúli és a csonka-ország egész gazdátársadalmát, hogy az aratás kezdetén vonja le a mult tapasztalatait.

Oda kell hatni, hogy a buza ára országsszerte husz pengő körül mozogjon az értékesítési állomáson, tekintet nélkül arra, hogy az milyen távol van a határállomástól.

Figyelmeztette az ország népét, hogy a betakarítás után senki ne dobja piacra egyszerűen a gabonáját, hogy a kormány az egész évre biztosítsa a husz pengő körüli buzadarát. A kormány nem hajlandó tűrni azt, hogy az értékesítési év végére 25-30 százalékkal emelkedjen a buza ára, amikor a gazda kezén már egy szem gabona sincs.

Az állattérkékesítés kérdésére terve, hangsúlyozta a miniszter a legelőgazdálkodás fontosságát, majd bejelentette, hogy a kormány arra törekszik, hogy

az ország központjától, Budapesttől 150 km-re, vagy ennél messzebb fekvő országrészek 50 százalékos fuvardíjkezdvezményt kapjanak

és azok is, akik a Dunántúlról, vagy az ország más részéből a Tiszántúltra tenyészállatokat visznek.

A magyar föld öserejének pótlására hivatott műtrágyázás érdekében biztosítani kívánja a műtrágya készü-

hívattott szerveihez; gyorsítani kívánja a kormány a földbirtokpolitika ütemét és a házhelyhezjuttatást. A Körös hajózhatóvá tétele, ami 1940-re készül el, nagy lépést jelent az Alföld érdekében, mert a Hortobágy Turkevéig, a Sebes-Körös Körös-ladányig, a Kettős-Körös pedig Békésig lesz hajózható.

A pénzügyminisztériumban folyik az előkészítés a kisemberek terheit csökkentő reformoknak és a belső vámok eltörlésének.

Részletelte ezután a miniszterelnök az egyes tárcák körén belül előkészítés alatt álló reformokat, amelyek valamennyijét erős szociális érzés hatja át. Bejelentette többek közt, hogy az igazságügyminiszter foglalkozik az álláshalmozások megszüntetésének kérdésével is.

A nagy lelkesedéssel kísért beszéd befejezése előtt alapos érvekkel bizonyította be a miniszterelnök, hogy a kormány valóban keresztény nemzeti és jobboldali politikát folytat, amelynek célja

a népi egység jegyében összefogni a népet és fölemelni a falut arra a kultúrszintre, amelyen városaink vannak.

Gyönyörű szavakkal jellemezte azután a miniszterelnök a népi politika lényegét:

— E népi politika a szociális gondolat jegyében alakult — mondotta Imrédy Béla miniszterelnök — annak a szociális igazságnak a jegyében, amely azt parancsolta nekünk, hogy addig ne nyugodjunk, amíg nyomor és szenvedés van, amíg az apa nem tud kenyeret adni éhező gyermekének és amíg munkásoknak télenlül hevernek, amíg nincs meg a szociális igazság új, magyar, modern értelemben vett szentisváni birodalma.

Percekig tartó taps és éljenzés követte a miniszterelnök szavait.

letet megfelelő áron; bejelentette, hogy Debrecenben, a Gazdasági Akadémia mellett, a közeljövőben közép-fokú mezőgazdasági iskolát kíván létesíteni és öntözésre a kormány eddig négy millió pengőt fordított. Beszédét — a gazdátársadalom összefogásának szükségességét hangoztatva — így fejezte be:

— A kormány hűséggel fogja teljesíteni kötelességét a magyar nép és a magyar föld iránt, a gazdátársadalom pedig legyen hű a magyar földhöz és sohasse szakadjon el tőle.

A miniszter éljenzéssel sokszor felbeszakitott beszéde után Megay-Meissner Károly szólalt fel, majd Lossonczy István főispán zárszavával véget ért a példátlan nagyszabású és sikerű gazdanagygyűlés.

Imrédy Béla miniszterelnök ezután egyes falusi küldöttségek táncait tekintette meg, majd — ebéd után — a tisztántúli és az ország más vidékéről érkezett küldöttségeket fogadta, elbeszélgette a vonathoz indulásig a magyar föld derék fiával.

Antal István államtitkár vacsorája a német újságírók tiszteletére

Antal István dr. államtitkár a Budapestben tartózkodó német birodalmi újságírók tiszteletére június 25-én este a Dunapalota különtermében vacsorát adott. A vacsora során Antal István dr. államtitkár köszöntötte a magyar királyi kormány nevében a német újságírókat. Az államtitkár nagy tiszteessel és tapsal fogadott beszéde Hennisens dr., a német birodalmi sajtósövetség alelnöke, a tanulmányi csoport vezetője választott.

Agrárértékesítők fogad el a Jegybank

A Magyar Nemzeti Bank június 23-ikán Baranyai Lipót dr. elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elfogadta az alapszabályok módosítására és kiegészítésére vonatkozó azokat a nagyjelentésű javaslatokat, amelyeknek lényegét Imrédy Béla miniszterelnök képviselőházi kijelentései alapján már ismertette a Vasárnapi.

Baranyai Lipót elnök a közgyűlésen tartott beszédében rámutatott arra, hogy a változott viszonyok folytán új ágazatokkal kell a bank üzletkört kibővíteni.

Ezért 85 millió pengőt fog a Jegybank fordítani az új alapszabályok szerint létesíthető piacszabályozó intézmény utján nyílt piaci műveletek lebonyolítására,

illetve az öt éves terv hitelgényeinek ellátására. Ezeknek a hitelgényeknek ellátását meg fogja könnyíteni további 100 millió kölcsön is, melyet a kincstár fog a banktól felvenni.

Kifejtette ezután, hogy a kilenc hónapos mezőgazdasági váltók leszámitolásának célja az, hogy a gazdák hitelzükségletének ellátása megkönnyíthessék. A Jegybank természetesen mindent el fog követni aziránt, hogy ez az üzletág meghonosodjék és neki szánt hivatását betöltesse. Közölte ezután a főtanácsnak azt az elhatározását, hogy

a bank 10 millió pengőt juttat az egészen kisemberek hitel-ellátásának alátámasztására, hogy ezeknek termelésük fokozására és életszintjük megjavítására mód adassék.

Ismertette ezután az elnök az új alapszabályoknak a bank szervezésére vonatkozó újításait. A mezőgazdasági hitel ellátó intézetek képviselőinek a főtanácsba történő bejuttatását az indokolja meg, hogy a válságot megelőző időkhöz viszonyítva, az ország mezőgazdasági jellege fokozottan előtérbe jutott és így kapcsolatot kellett teremteni a mezőgazdasági hitelintézetek és a Jegybank főtanácsa között.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta az alapszabálymódosító indítványt és felhatalmazta a főtanácsot arra, hogy a kormánytól a módosítások beiktatását kérje.

A képviselőház pénzügyi bizottsága június 24-én tárgyalta a Nemzeti Bank alapszabálymódosítására vonatkozó törvényjavaslatot. A vita során Schandl Károly dr. kiemelte

a kilencnapos agrárértékesítő jelentőségét, amely pénzügyi és hitelpolitikánk népies és agrár irányát bizonyítja.

Az ország örömmel fogadja, hogy a kormány nyíre felkarolja a falusi nép érdekeit és ezzel egész Európát megelőzi. Végül kérte a pénzügyminisztert, hogy tegye lehetővé központi lejárati, néhány éves, kis agrárkölcsönök folyósítását.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter bejelentette, hogy a mezőgazdasági hozzájárulati hitelek kérdésével a kormány behatárolt foglalkozik és az a nagy munkaterv egyik programja. A 6-9 havi váltók illetéke az eddigi öt ezrelékről két ezrelékre fogja leszállítani.

A bizottság a javaslatot elfogadta.

A HÉT POLITIKÁJA

A képviselőház megszavazta a szesz-törvényt és a hegyközségi javaslatot

A képviselőház június 23-án folytatta a szesz-törvényjavaslat vitáját. Több felszólalás után Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter válaszolt a vita során elhangzott észrevételekre. Ismertette az ipari szeszgyárak megváltására vonatkozó rendelkezéseket, majd hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslat életbeléptetése nem jelent termelési monopóliumot, hanem csak annyit, hogy a termeléshez engedélyre van szükség. Eddig is ez volt a helyzet. Az értékesítési monopólium valóban életbelép; azonban

a monopóliumot a jövőben nem magántársaság, hanem az állam fogja gyakorolni,

ami csak előnyös lesz. Végül hangsúlyozta, hogy a kisméretű bekapcsolása a szesztermelésbe közérdeket szolgál.

A miniszter nagy tetszéssel fogadott felszólalása után a képviselőház általánosságban elfogadta a javaslatot.

A képviselőház június 24-iki ülésén a Ház részleteiben is elfogadta a szesz-törvényjavaslatot, majd rátért a hegyközségi törvényjavaslat

tárgyalására, amelyet Baross Endre dr. előadó ismertetett nagy felkészültséggel.

A hozzászólók sorában Temesváry Imre öcső védőszereket sürgetett, a gazdák számára, majd Schandl Károly dr. emelkedett szólásra.

Schandl Károly dr. elősorban ismertette a bor védelmére hozott eddigi törvényhozás intézkedéseket; elismeréssel szólt a borközraktárakról. Hangsúlyozta, hogy

nem a mennyiségi, hanem a minőségi termelésre kell a fősúlyt fektetni.

Schandl Károly dr.-t a kérdés minden részletére kiterjedő beszéde után a képviselőház minden oldalán lelkesen ünnepelték.

Az abádszalóki mandátum

Lossonczy István országgyűlési képviselő főispánná történt kinevezését folytán megüresedett az abádszalóki kerület. A kerület választói egyhangú lelkesedéssel elhatározták,

A felsőház is megszavazta a költségvetést

A felsőház június 23-án folytatta a költségvetés vitáját. A magas színvonalú vitában résztvevő vitész Meskó Zoltán is, aki hangsúlyozta, hogy az ország népe a legmesszebbmenő bizalommal viseltetik az Imrédy-kormány iránt.

Balogh Jenő örömmel állapította meg, hogy a szociális gondolat diadalmasan halad előre a megvalósulás felé. Verebly Tibor a falu egészségügyének felkarolását üdvözölte nagy örömmel.

A június 24-iki ülésen több felszólalás után Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter szólt fel. Hangsúlyozta beszédében, hogy az ország rendjének és nyugalmanak biztosítására minden intézkedés megtörtént. Kijelentette ezután, hogy

elsőrendű feladatnak tartja az átgondolt, központilag irányított szociálpolitikai lehetővé tevő szociális szolgálat szervezetének kiépítését.

Teleki Pál gróf kultuszminiszter beszédében különösen azt hangsúlyozta, hogy az iskolából származni kell a napi politikát.

Waldhoff Kelemen báró beszédében tiltakozott az ellen, hogy az agrár Magyarországon Budapest

A javaslat vitáját június 27-én folytatta a képviselőház. Czerman Antal felszólalása után Sztranyavszky Sándor földmivelségi miniszter válaszolt a felszólalásokra.

Bejelentette, hogy a törvény alapján 1111 községben fog hegyközség alakulni. Az egészségre kártékony direkttermő szőlők kárpótlás melletti kiirtása nemzetgazdasági érdek is. A miniszter beszéde után részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot a Ház.

A 33-as bizottság új tagjai

A képviselőház június 28-iki ülésén harmadszori olvasásban elfogadta a hegyközségekről, valamint a szőlő és gyümölcs-gazdálkodásról szóló törvényjavaslatokat, majd az Országos 33-as Bizottságra küldendő 22 képviselő-tago választották meg. A bizottság új képviselőtagjai: Angyán Béla, Csilléry András, Csizmadia András, Darányi Kálmán, Eökdart Tibor, gróf Eszterházy Mór, Hegedűs Kálmán, Hunyady Ferenc, Ivády Béla, Klein Antal, Krudý Ferenc, Krüger Aladár, Marschall Ferenc, Marton Béla, Mecsér András, Mocsary Dániel, Pétró Kálmán, Péchy László, Rassy Károly, Ronkay Ferenc, Tasnádi Nagy András, Tomesányi Vilmos Pál.

A Székesfehérváron tartandó országgyűlés ügyrendjének megállapítására kiküldendő országos küldöttség tagjai lettek: Eckhardt Tibor, gróf Eszterházy Mór, Pintér László, Tasnádi Nagy András, Tomesányi Vilmos Pál.

Több nemzetközi egyezmény és jelentés ismertetése után a

Jegybankreformjáról szóló törvényjavaslat

került a Ház elé, amelyet a képviselőház Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter felszólalása után elfogadott.

ták, hogy a kerület mandátumát Rázt Jenő honvédelmi miniszternek ajánlják fel. Rázt Jenő honvédelmi miniszter július 3-án mondja el programbeszédét.

külön vámterületet képezzen.

S. Bálint György a tanyai kultúra fejlesztését és a mezőgazdasági szakoktatás kiszélesítését sürgette.

A június 27-iki ülésen véget ért a költségvetési vita. Elsőnek Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter szólt fel, hangsúlyozva, hogy a költségvetés reális,

A pénzügyminiszter nagyhatású beszéde után Imrédy Béla miniszterelnök szólt hozzá a költségvetéshez. A miniszterelnöknek a kormány legfontosabb célkitűzéseit is érintő, nagy ünnepléssel fogadott beszéde után Bornemisza Géza ipartügyi miniszter, majd Sztranyavszky Sándor földmivelségi miniszter válaszolt a tárcája körébe vágó felszólalásokra.

Mikecz Ödön igazságügyminiszter felszólalása után a felsőház a költségvetést általánosságban is, részleteiben is, elfogadta.

Szent István-javaslat

A felsőház ezután megkezdte a Szent István emlékére Székesfehérváron egybehívandó országgyűlésről szóló törvényjavaslat vitáját. A javaslatához Glattfelder Gyula, Ravasz László, Kapy Béla és Kaltenecker Viktor szóltak hozzá.

Megjelent a zsidótörvény végrehajtási utasítása

A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) június 26-iki számában jelent meg az ugynevezett zsidótörvény végrehajtására vonatkozó kormányrendelet. A rendelet intézkedik az ügyvédi, orvosi és mérnöki kamarák tagjainak bejelentési kötelezettségéről, majd kimondja, hogy minden munkaadó köteles az üzletében, üzemeiben, vagy bárminemű egyéb vállalkozásában értelmiségi munkakörben foglalkoztatott alkalmazottakról az 1938 március 1-én fennállott állapotnak megfelelően július 31-ig bejelentést tenni. A bejelentést az értelmiségi munkanélküliség kormánybiztosához kell benyújtani, vagy beküldeni. A bejelentési kötelezettség kiterjed a közszolgálat körén kívül eső minden vállalatra, illetőleg üzemre, a mezőgazdasági (kert- és szőlőgazdasági) üzemekre azonban egyelőre csak akkor, ha legolább öt alkalmazottat foglalkoztatnak értelmiségi munkakörben.

A rendelet alkalmazása szempont-

jából zsidónak kell tekinteni azt, aki:

1. az izraelita hitfelekezet tagja;
2. 1919 július 31-ike után tért át az izraelita hitfelekezetből más, bevett felekezetbe, vagy ezt az időpontot megelőzően tért ugyan át az izraelita hitfelekezetből más, bevett felekezetbe, de annak nem maradt megszakítás nélkül tagja;
3. akár 1919 július 31-ike után, akár ezt az időpontot megelőzően az izraelita hitfelekezetből anélkül lépett ki, hogy más felekezetbe belépett volna, vagy az izraelita hitfelekezetből nem bevett felekezetbe tért át;
4. 1919 július 31-ike után született, ha a megjelölt időpontban atyja, vagy anyja az izraelita hitfelekezetnek tagja volt.

Bár az előbbi 1—4. pont valamelyike alá esik, a rendelet szerint nem lehet izraelitának tekinteni azt, aki hős halált halt szülőnek gyermeke, hadirokkant, tűzharcos vagy hadiövegy.

Elutaztak olasz földre a magyar gazdajfjak

A Falu-Gazdaszövetség célkitűzéseinek egyike, hogy a magyar gazdajfjak külföldi tanulmányutjait megszerveze és ezzel — a tanulmányutakon résztvevő gazdajfjak révén — az ország egész területén kiépítse a külföldi példákon felbuzdult, képzett és tapasztalt gazdák hálózatát. A németországi és dániai csereifjak csoportjának néhány héttel ezelőtt történt elutazása után

június 24-én bucsuztak el, ünnepies keretek között az Olaszországba induló gazdajfjak, akiket az idén hatodszor indított el a Duce országába a Falu-Gazdaszövetség.

Az ünnepies bucsuzón a földmivelségi minisztert Pernecky Béla miniszteri titkár képviselte, Da Vinci gróf olasz követ megbízásából gróf Giovanni Revedin követési tanácsos és Antonio Vidmár sajtófőnök vettek részt a Falu-Gazdaszövetség székházában rendezett ünnepségen, a Falu-Gazdaszövetség részéről pedig Mayer János v. földmivelségi miniszter, elnök; Teölgys István dr. igazgató és Szekeres László dr. h. igazgató, az olaszországi tanulmányút szervezője voltak jelen.

Mayer János bucsuzatója

Az Olaszországba induló gazdajfjakhoz elsősorban Mayer János elnök intézett meleg szavakat. A földmivelségi miniszter képviselőjének és az olasz követtség kiküldetőinek köszöntése után arra intette a fiukat, hogy mindenkor arra törekedjenek, hogy a látottakat és hallottakat megőrizték és idehaza maguk és a haza javára értékesítsék.

— Ne feledjétek el — ugymond — hogy nektek odakint be kell bizonyítani, hogy kultúrország fiait vagytok; hogy rajtatók keresztül itélik majd meg nemcsak a magyar gazdátársadalmat, hanem a magyar népet is.

— Olaszország velünk szoros barátságot tart. Kétszeres gonddal tehát ügyelnetek, arra, hogy erre a barátságra és szeretetre méltóknak mutatkozzatok. A Duce sokszor jutattja kifejezésre Magyarország iránti szeretetét és tiszteletét. Ő tört először lándzsát a magyar igazság mellett és a magyar fiukkal is mindig szeretettel bánt Olaszországban, an-

nál is inkább, mert a Duce ennek a csereakciónak különösen nagy jelentőséget tulajdonít.

Pernecky Béla dr. miniszteri titkár, a földmivelségi miniszter képviselője, intézett ezután szertarteljes szavakat a fiukhoz, tolmácsolva a miniszter üdvözlését és azt a reményét, hogy a Falu-Gazdaszövetség révén Olaszországba kerülő gazdajfjak az idén is becsülést szereznek a magyar névnek.

A nagyhatású közvetlen szavak után Szekeres László h. igazgató köszöntötte olasz nyelven Da Vinci gróf olasz nagykövét képviselőit.

Revedin gróf választott Szekeres László dr. üdvözlésére. Leszegezte, hogy

a csereakciók gondolata a Ducetól származik, aki a nagysikerű és a két ország közti barátságot kimélyítő mozgalmat éppen ezért különös szeretettel figyeli.

A lelkes éljenzés és Huj-huj-hajrá! kiáltás után egyik gazdajfj köszönetet mondott az elhangzott buzditó beszédért.

A gazdajfjak Szekeres László dr. vezetésével június 24-én este utaztak el Budapestről.

Nagyvilág

A világpolitika elmúlt hete a megszokottnál nyugodalmasabb volt. A két legfontosabb kérdés: a spanyolországi helyzet és a csehszlovákiai nemzetiségek mozgalma ügyében nem történtek elhatározó lépések. Előbbi ügyben a benemavatkozási bizottság összeülése, utóbbiban a cseh kormány és a kisebbségek között eddig sikeresen halogató tárgyalások megkezdése fog döntést hozni.

Oroszországban a „tisztogatás” folyik tovább; Sztalin legközelebb munkatársai is menekülni igyekeznek a vértől megmámorosodott diktátor elől.

A japán-kínai harcra a hadműveletek szünetelnek a nagy árvis miatt, amely végpusztulással fenyegeti Közép-Kínát.

Zog albán király, — aki tudvalevően Apponyi Geraldine grófnőt vette feleségül, — szeptember elsőjére, uralomrajtása 10-ik évfordulójára, tüzte ki koronázását.

Gyönyörü szövetkezeti ünnep volt a Hangya kongresszusa

A miniszterelnök a kisemberek erőgyarapodásáért száll sikra

Junius 23-ika, — a naptárban községes, szürke hétköznapi — ünnepe volt a magyar gazdátársadalmaknak: ezen a napon tartotta ugyanis országos kongresszusát az alapítása negyvenedik évfordulóját ünneplő *Hangya Szövetkezet*. Erre a kongresszusra

Budapestre érkezett a szövetkezeti mozgalom egész magyarországi vezérkara és tizenöt ezer főnyi tábora,

hogy bizonyítsa, hogy a hatalmasság izmosodott és hősora első szakaszán győzelmesen tuljutott szövetkezeti gondolat mellett.

A gyönyörü szerepmelén József főherceggel és Imrédy Béla miniszterelnökkel az élén a magyar politikai, gazdasági és társadalmi élet színe-jára résztvevő, kifejezésül annak, hogy a szövetkezeti gondolat nem az ország egyik, vagy másik részének, vagy csoportjának az ügye, hanem az egész magyarságra sorsdöntő jelentőségű tényezővé vált, amelynek további fejlesztésétől függ a nagy gazdasági és szociális átalakulás korát élő ország jövője is.

A kongresszust Balogh Elemér elnök nyitotta meg, a Himnusz áhítatos szívvél történt elnéklése után. Megnyitó beszédében elsősorban Szent István király emlékeztetnek hódolt, majd Horthy Miklós országépítő munkásságáról emlékezett meg hódoló szavakkal. Azután köszöntötte a kongresszuson megjelent előkelőségeket, József főherceget és fiát, Imrédy Béla miniszterelnököt, Sztranyavszky Sándor dr. földművelésügyi minisztert, Darányi Kálmán volt miniszterelnököt, a belföldi és külföldi előkelőségeket és az 1486 Hangya-szövetkezet képviselőit megjelent, közel tizenöt ezer szövetkezeti vezetőt és tagot. Bejelentette, hogy a kongresszus táviratban köszöntötte a kormányzót és Anna főherceggasszonyt; koszorút helyezett el a Hősök Emlékén, Károlyi Sándor gróf és Darányi Ignác szobrának talapzatán, valamint Meskó Pál sírján.

Az elsőki megnyitó után Imrédy Béla miniszterelnök emelkedett szólásra. Tolmácsolta a kormány üdvözlését, hangsúlyozva, hogy annak a tábornak az élete, amelyet most köszönt, nem a beszéd, hanem a munka jegyében folyik. A kormány szeretettel viseltetik a szövetkezeti eszme és annak munkásai iránt. Ez a munka ugyanis valóban építő munka. Építő munka azért, mert ez a tábor nem a más házát akarja lerombolni, hanem a saját házát akarja felépíteni. Nem más elől akarja a levegőt elvenni, hanem

a kisemberek tizezeinek akarja megadni a lehetőséget, hogy ők is friss levegőt szívjának és erőhöz, egészséghez, gyarapodáshoz jussanak.

Nagy lelkesedéssel hallgatta a szövetkezeti tábor a miniszterelnök ezután következő szavait, amelyekkel tízet azoknak, akik sanda szemekkel nézik a szövetkezeti munkát és azt, hogy a kormány ezt a munkát támogatja.

— Ezeknek üzenem erről a helyről, — hangzott a miniszterelnök határozott hangja, — hogy tévednek és nincs igazuk. Mert az a

gazdasági megerősödés, amely ennek a szövetkezeti munkának a nyomában jár, nem áll meg a közvetlen érdekelteknél, hanem tovább gyűrűzik szerte az egész magyar gazdasági életben; több munkát ad több munkásnak és több munkahelyet jelent az intelligencia ifjúságának. Ez a munka nagyobb fogyasztóképességet, nagyobb forgalmat eredményez és ebben a forgalomban megtalálja a maga számítását a becslés, tisztességes magyar kereskedő is.

Hangsúlyozta ezután a miniszterelnök, hogy ezekre való tekintettel a kormány a multban is támogatta és a jövőben is támogatni fogja a szövetkezeteket. A győri beruházási programban sulyos milliókat szán arra, hogy a mezőgazdasági kisember értékesítési problémáit közelebb vigye a megoldáshoz.

Ezeknek az összegeknek tulajdonrészre a szövetkezetek, elsősorban a Hangya utján fog a falu népéhez kerülni.

Beszéde befejezése előtt — mintegy utravalóképpen — arra hívta fel a kongresszus résztvevőinek figyelmét, sohasem felejtsek el, hogy a szövetkezeti eszme az önségély és a szolidaritás gondolatából táplálkozik: *egy valamennyiért és valamennyi egyért*. A szövetkezeteknek elsősorban önjelükre kell támaszkodniuk.

Ne sajnálják tehát a szövetkezetektől sem a fáradságot, sem az áldozatot, se erkölcsieket, se időben, se anyagiakban.

Járuljanak filléreikkel és pengőikkel a szövetkezetek tőkéjének megerősítéséhez, mert csak akkor lesz a szövetkezet a kisemberek bevehetetlen fellegvára, ha szellemiükben és anyagiakban egyaránt a saját erejére támaszkodnak.

A miniszterelnök beszédét szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps követte. Wünschér Frigyes dr., a Hangya vezérigazgatója terjesztette elő ezután *hat pontból álló határozati javaslatát*.

A határozati javaslat bevezető részében leszegi, hogy a Hangya bebizonyította az elmúlt negyven esztendő alatt életképességét. Károlyi Sándor gróf szemelében végzett nagy munkájával olyan várat épített, amely a kisembereknek a jobb megélhetésért vívott harcában egyre fokozottabb védelmet nyújt. Ennek a védelemnek teljes kiegészítése érdekében 1486 szövetkezet és annak 635.000 tagja nevében kéri elhatározását annak, hogy

1. a kisemberek fogyasztási lehetőségét fokozó és termelését előmozdító apró tőkéket a Károlyi Sándor gróf szellemében működő szövetkezetek egyesítsék;

2. a szövetkezeti tőkék tulajdonosainak legfeljebb öt százalékos tőkekamat biztosítható, a többi felesleg vásárlási, illetve értékesítési visszatérítés alakjában jussan a tagoknak;

3. biztosítsunk a szövetkezés útján forgatótőkét a szövetkezeti üzletnek és a gazdálkodási termelőnek, továbbá berendezéseket, és pedig szövetkezeti épületeket, boltokat, raktárakat, kulturális intézményeket, természetértékesítést elősegítő berendezéseket, magtárakat, magtisztítókat, zsisziktelenítőket, kukoricagöréket, tojás- és baromfi-feldolgozó telepeket, hűtőházakat, hizláló istállókat, konzerváló be-

rendezéseket, gyümölcsösomagolókat, gyöngyövény-, gyümölcs- és termény-száritókat, borpincéket és hordókat, paprikatárolókat és paprikamalmokat, hiteles mérlegeket, tollgyűjtő és feldolgozó telepeket, mézgyűjtő és egalizálótelepeket a termelőnek;

3. a létesítendő berendezések segítségével a spekulációt megakadályozó, a kivitel állandóságát és az árak állandóságát biztosító készletgazdálkodás legyen megvalósítható.

4. a szövetkezetekre háruló munkát a fogyasztók és termelők autonóm szövetkezetei,

a gyűjtő és összesítő munkát pedig a körzeti kisebb központok és az országos központ végezze.

Szigoru rendszabályokkal a jövőben is távol kell tartani a szövetkezeti szervezettől minden tisztességtelenséget és könnyelműséget;

5. a Hangya kötelékébe tartozó szövetkezetek a jövőben is a legnagyobb testvéri egyetértésben végezzék munkájukat a kisemberek és szövetkezők érdekeit képviselő többi intézményekkel, valamint a mezőgazdaság törvényes érdekképviseleteivel: a *mezőgazdasági kamarákkal, az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel, a „Falu” Magyar Gazda- és Földműves Szövetséggel, a Futurával, a Gazdák Biztosító Szövetkezetével, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével, az Országos Központi Hitelszövetkezettel és az Országos Tejszövetkezeti Központtal;*

végül a 6. utolsó pontban arra kéri a kongresszus a kormányt, hogy mivel munkássága mindenben megfelel a kormány által követett keresztény er-

kölsi alapon álló nemzeti politikának, a *Hangyát programja gyors keresztülvételében támogassa.*

A kongresszus egyhangú lelkesedéssel tette magáévá a határozati javaslatot, majd Imrédy Béla és Darányi Kálmán a szövetkezeti arany emlékérmeket ajánlotta fel a kongresszus.

Ezután Bernát István megköszönte a kormányt és a Ház tagjainak megjelenését, majd felolvasták a Kormányzó üdvözlő táviratát, végül a szövetkezeti mozgalom képviselői szólaltak fel, üdvözölve a kongresszust, amely Balogh Elemér elnök zárószavaival és a „Himnusz” éneléklésével ért véget.

Hangya-vezetők kiténtése

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a Hangya fennállásának 40. évfordulója alkalmából megengedte, hogy Dömötör László dr. m. kir. gazdasági főtanácsosnak, a szövetkezet alelnökének, elismerését tudtul adják; Wünschér Frigyes dr. m. kir. kormányfőtanácsos, vezérigazgatónak a kormányzó a Magyar Erdemrend középkeresztjéhez a csillagot; Rohrer Aladár dr. ügyvezető igazgatónak a m. kir. kormányfőtanácsosi címet; Wettstein András dr. ügyvezető igazgatónak a Magyar Erdemrend tisztikeresztjét adományozta és megengedte, hogy Gergely István ügyvezető igazgatónak, Barabás Gábor dr. és Ferenczy Gyula ügyvezető igazgatóknak, továbbá Medvedt Ede állami iskolai igazgatótanítónak, a pilisocsabai Hangya ügyvezetőjének; Kovács Vencel községyi főjegyzőnek, a főtí Hangya volt ügyvezetőjének elismerését tudtul adják, továbbá Kormos Hostyai Lajosnak, a balatoni Hangya ügyvezető elnökének, Szmolenczky Józsefnek, a peregi Hangya ügyvezető igazgatójának és végül Rusz Istvának, a Verpelét és vidéke Hangya ügyvezetőjének a Magyar Ezüst Erdemkeresztet adományozta.

Három és fél millió métermázsával több buzatermést remélhetünk ezidén

A legutóbbi hivatalos jelentés szerint a *repece* közepes termést ígér. A *buzával* bevett terület 2,765.515 kat. hold, ezen a területen kat. holdankint országos átlagban 8.44, összesen 23,329.030 mássa buzatermés várható. A folyó évi buzatermésünk ezidőszert 3,690.759 mázsával többnek ígérkezik a tavalyinál.

A *rozssal* bevett terület 1,087.486 kat. hold. Ezen a területen holdanként átlag 6.81, összesen 7,401.576 mássa rozstermés várható, 1,122.667 mázsával több, mint a mult évben.

Árpából ezidőszert jó és jó-közepes termés várható; zabból közepes termés. A tengeri és burgonya erőteljes fejlődésnek indult.

Miért kell idejében aratni?

Amióta előtérbe került a minőségi termelés kérdése, a különböző szakintézmények, érdekképviseletek, felső és középfokú gazdasági iskolák hirdetik és tanítják annak fontosságát, hogy a buza aratását a régebbi szokástól eltérőleg nem a holt érsében, hanem még a viaszérést is megelőzően kell eszközölni, mert az ilyenkor, — tehát megfelelően korán — végzett aratás mellett a buza liszt minősége sokkal jobb lesz és ezenkívül mennyiségileg is nagyobb termésre lehet számítani.

Sajnos, azonban az agrártársadalom tekintélyes része még nem ismerte fel ennek a jelentőségét, azt tehát, hogy a buza akkor vágyja, amikor a viaszéréshez közeledik, amikor az aransárgának tetsző táblának még egy zöldes ár-

nyalata van. Rendkívül fontos lenne, hogy a korai aratással szemben bizalmatlansággal viseltetők legalább kísérletet tegyenek és buzáiknak legalább egy részét vágják le a fenti módon, amikor is saját tapasztalataikból szerezhetnek majd meggyőződést a korai aratás előnyeiről.

Kötelező védekezés a zsiszikk ellen

A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki a *lencse, borsó és búkkönyzsizsikk* ellen való kötelező védekezés tárgyában. A rendelet értelmében a lencse, borsó és búkkönyzsizsikk ellen való védekezés kötelező mindazokban a községekben (városokban), amelyeknek a területére a földművelésügyi miniszter a védekezést elrendelt. A földművelésügyi miniszter a kötelező védekezést mindazokban a községekben (városokban) rendelheti el, amelyeknek területén, vagy azoknak közelében az állam, más köztisztület, vagy gazdasági társadalmi szerv zsiszikkellenítő üzemet létesített.

KIS VASÁRNAP

Balogh Pista hazavágyik

A kis Balogh Pistát
Nyáron messze vitték,
Ahol sok a fenyő,
S csupa hegy a vidék.

Óriás kősziklák
Nyulnak az égre
S a fenyő zöldjének
Sétol sínesen vége.

Édesapja, anyja
Gondolattal vésik körül,
De a Balogh Pista
Semminnek sem örül.

Nézi a hegyeket
S szeme könnybe lábad:
— Én édes jó apám,
Lezserőbb a te házad...

— Ott az alma, körte
Érik most a fákon...
És jaj, a hegyekben
A Kárpátot látom!

A mi édes hazánk
Elorozott kincsét,
Menjünk, édesapám,
Menjünk haza innét!

— Ne menjünk el onnan,
Míg én nagy nem leszek...
Viszafaján a Kárpát,
A fenyők, a hegyek!

MÉZES JÁNOS

KICSI MESE

Hajó a tengeren

A hajó csendesen ringott a tenger nyugodt felszínén. Az utasok gyönyörködve szemléltek a tenger végtelen, jácokos tükörét. Mindenki jókedvű volt és vidáman mosolygott, csak egy öregasszony jaggatott kegyetlenül.

— Mi baja van ennek az asszonynak? — kérdezte végre a hajó szigorú kapitánya.

— Azért jaggat, — felelték többen is egyszerre — mert fél, hogy a hajó elmerül.

A hajóskapitány kiadta a rövid parancsot:

— Dobjátok a tengerbe!
A kapitány parancsa ellen nem szegülhet senki. Az öregasszony néhány pillanat múlva már a vízben lubikolt. Persze, ott jaggatott még csak igazán!

— No, most húzzátok ki! — rendelkezett kis idő múlva a kapitány.

Mikor az öregasszony ismét a fedélzeten volt, olyan nyugodtan ült meg a helyén, mintha csak otthon, a virágoskertjében lett volna. Most már, hogy a nagyobb veszedelemből kiszabadult, a kisebb semmibe sem vette.

A szigorú kapitány, mikor ezt látta, így szólta a jelenlévőkhöz:

— Sohse tartisok magunkról azt, hogy a mi helyzetünk a legkétségbeesettebb. Mindenkinél van még szerencsétlenebb. Legyünk vidámak és megelégedettek, mert a jaggatás és elégedetlenség még nagyobb bajt hozhat ránk.

A kapitány szavára legjobban az öregasszony helyeselt. Azután vidáman szemlélte ő is a tengert.

Fejtörő

menyaszony T S (é=á)

Megjelölés: Árvácska

Aranyszabályok

Régen ismerjük már a retket, mint nyálkaoldó szert köhögésnél, légszűrhurtnál, sőt ajánljuk szárazköhögés ellen is. Erre legcélszerűbb a feketeretket úgy használni, hogy a csucsban végződő gyökér felső részét levágjuk, a feketeretket belsejét kanállal kivájjuk s az így keletkezett ürt nyers kristálycukorral megtöltjük s pár órai állás után a retket nedvvel feloldott cukros léből naponta 4—5 kanállal elhasználunk. Cukor helyett megtölthetjük az ürt mézzel is. Ez a mézes, vagy cukros retkeladat kitűnően beválik erősebb rekedtségénél is.

A FALUSI OTTHON

Nyári befőzések

A gyümölcsidény beköszöntése a háziasszonynak újabb gondokat és munkatöbbletet jelent. A nyári étrend összeállítása ugyan könnyebb, mert a hosszú tél alatt megunt szárazfélék, konzervek után végre friss zöldségfélék, friss gyümölcsöt adhatunk az asztalra s a ribizilievés, köszmetemártás, szilvásgombóc, cseresznyésrétes változatossá, finommá teszi a legegyszerűbb étrendet is. Az előrelátó háziasszony azonban a télre is gondol s különösen, ha saját gyümölcstermése van, igyekszik minél több befőttet készíteni s eltenni.

A gyümölcsbefőzésnél ügyelnünk kell arra, hogy a gyümölcs elsőrendű minőségű s teljesen ép legyen, mert különben nem éri meg a befőzéséhez szükséges pénzt és fáradságot, továbbá, hogy helyesen főzzük be és megfelelő helyen raktározzuk el.

A sikeres befőzés egyik fontos előfeltétele a tisztaság. A gyümölcsre ragadt por, sár, a rendszeren ki nem mosott edény és befőttesüveg mind fészke a baktériumoknak, penészgombáknak. A befőttesüvegeket használathatávélt előtt lugos, meleg vízzel söröljük ki, többször öblítjük ki és leborítva tartjuk mindaddig, míg a piszkos és rothadó ételek vannak benne, a fejlődő baktériumok behatolnak az üvegekbe és megfertőzik a gyümölcsöt.

Hogy a gyümölcs nemcsak jó, hanem szép is legyen, igyekezzünk megőrizni eredeti színét és alakját. Az alma, körte, barack meghámozva vagy feldarabolva megsötétedik a levegőn, hogy ezt megakadályozzuk, hámozás után áztatóvízbe dobjuk, melybe literenként fél gramm timósi és 5—10 gramm citromsavat tettünk s csak az előfőzések vesszük ki belőle. A kénezést nem ajánljuk, mert a fej-

lődő gáz úgy átjárja a gyümölcsöt, hogy nem lehet belőle teljesen ki-mosni és így élvezhetetlenné válik, sőt enyhébb mérgezés is okozhat. A befőzésnél arra kell törekedni, hogy a cukorszörp minél jobban átjárja a gyümölcs belsejét, azért a keményhúsu gyümölcsöket, mint ringló, dió, kötőtűvel átszurkáljuk, az almát, körte, dinnyét pedig feldaraboljuk. A feldarabolt vagy megszurkált gyümölcsöt aztán előfőzzük, vagyis néhány percere forrásban levő cukoroldatba dobjuk bele. Az előfőzésre használt szörpöt szűrve és kukorral feljavítva, aztán a rendszer befőzésnél fel lehet használni.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Paradicsomleves rizszel. Egy kilogramm paradicsomot forrásban levő vízbe téve, két percig főzzük, aztán leszűrve, áttörjük. Világos rántással berántva, kevés kukorral, sóval ízesítjük. Belefőzünk rizst, pár darab karikára vágott zöldséppaprikát és tálaláskor egy kanál tejfőt adunk hozzá.

Töltött csirke. A csirkét óvatosan tisztítjuk meg, hogy a bőrét meg ne sértsük. Nyakánál a bőr alá nyulunk és a mellén, szárnyán, combján vizgatóva felszedjük, aztán a csirke belsejét megszózzuk. Megszikkadt zsemlyét tejbe áztatunk, kifacsarjuk, egy deka zsirban zöldségselyemmel, kevés sóval, borssal megpároljuk, ha kihült, hozzáadjuk az apróra vágott májat és sóval, egy egész tojással összekeverjük, a bőr alá töltjük és sütőben szép pirosra sütjük.

Gyümölcsös rizs. 15 deka rizst 4 deka kukorral, 2 liter lefőzött tejjel és picit darab vanillával megfőzzük, vizgatóva, hogy a rizszemek egészben maradjanak. A forró kását vízzel kiöblített formába töltjük és hidegre állítjuk. Friss gyümölcszsemekkel megtűzdelve tejszínnel adjuk az asztalra.

Gazdatudnivalók

HOGYAN LESZ NAGY MÁJA A HIZÓLUDNAK?

Ennek érdekében gondoskodjunk arról, hogy megfelelő mennyiségű és minőségű takarmányon kívül elegendő víz álljon mindig a hizóludak előtt. Az ivóvízbe porrá tört faszenet és finom homokot is kell állandóan tenni, mert ezek az emésztést elősegítik. Keverhető a vízbe kevés törtörts is. Nem szabad megfeledkezni a sóról sem, amelyből 1 liter tömőkarmányhoz 1 késhegnyit kell számítani. Amidőn a bors és a só az emésztést elősegíti, egyben serkenti a máj fejlődését is, mert több ivóvíz felvételére ösztönzi az állatot. Mindezek mellett — Bakos tanár szerint — igen ajánlatos szer még a máj növelésére a szürke kénantimon-por, amely drogériákban kapható és amely anyagból épügy, mint a sóból, 1 liter tömőkarmányba 1 késhegnyit kell belekeverni. Fontos továbbá, hogy a tömést mindaddig folytatni kell, míg kellő fokra hizott, piacképes árut nem állítunk elő.

CEMEGESZÖLŐTERMESZTÉS

A borértékesítés nehézségeit különösen érzik a kisgazdák, kik sem kellő forgatókével, sem elég hordóval és jó pincével nem rendelkeznek. Ezért ők jól teszik, ha legalább szőlőültvényeik egy részén csemegeszőlőt termesztenek. Hogy azonban jó és szép csemegeszőlőt vihessünk a piacra, nagyon meg kell válogatni a fajtákat. Olyan fajtákat telepítsünk,

melyek földünk fekvése, kulturálata kielégíti és amilyen fajták a helyi piacon legkedveltebbek. Az értékesítési lehetőségeket illetőleg tartuk szem előtt azt, hogy háromféle fajtát telepítsünk: egy korai, egy közép és egy késői érésű fajtát, hogy így minél hosszabb ideig vihessünk jól érett, kedvelt árut a piacra.

A legfontosabb kétségkívül a fajták kiválasztásának kérdése. A Chasselak elsőrendű csemegeszőlők, koraérők, szeretik a napos oldalakat, a mérsékelt meleg és nem tulszáráz éghajlatot. A Csabagyöngye legkorábban, július második felében ér, nem nagyon igényes, de a talajért és trágyázásért hálás fajta; vékony héja miatt a szállítást gyengén bírja és bora gyenge. Az Ezeréves Magyarországi bogyió nagyok, vastaghéjúak, éretten édesek, zamatosak; középérésű. Borszőlőnek is elfogadható. A hamburgi muskotály későn ér csemegefajta. A Passatutti kitűnő asztali szőlő — finom muskotályzamat. A Mathiasz Jánosné bogyióknak igen kellemes, édes, muskotályos; középérésű. Az Erzsébet Királyné emlékének bogyió igen nagyok, ropogósak, kellemes zamatauk, későn érnek, de téli eltartásra is alkalmasak. A Szőlőkertek Királynéja szeptember elején ér, édes, sötétszínű, kellemes zamatu bogyiókkal.

TALAJBEÁRNYÉKOLÁS

Az öntözővíz jelentékeny része elpárolog s így nem használhatják fel növényeink. Ha azonban növényeink közeit megfelelő anyagokkal beborítjuk, akkor a talaj hüvösen marad és

vízvesztése is a legkisebbre csökkenthető. Ez okból, ha bekövetkezik a nyári meleg, borítsuk be kertünk talajfelületét frissen kaszált fűvel, korhadat trágyával, szecsakával, tőzeggel, falomballal, amely anyagokat egy-két ujjnyi vastagon kell a gyommentes, porhanyó talajra hinteni.

IGLICETÜSKE A LEGELŐN

Valóságilag kétségbeesítő, hogy bizonyos vidéken, így többek közt a balatonmenti legelőkön, mennyire elhatalmasodott az iglicetüskének, másutt glicetüskének nevezett, tuskés, értéktelen, bokros gyomnövény. Az állat nem mer hozzányulni, mert tuskéi szurnak, mint a tük, sőt a közelében levő fűvet se tudja lelelni. Vannak legelők, melyeket már 50—75 százalékban beborított a glicetüske. Ez azt jelenti, hogy a községnék 200 holdas legelőterületéből csak 50—100 hold nyújt táplálékot az állatoknak, míg 100—150 hold hasznavehetetlen, semmit érő terület. Ne habozzunk egy pillanatra se, hanem hódítsuk vissza ezt az elveszett 100—150 holdat! A munka nem könnyű. Kemény, megelégsített kapával vágjuk ki jó mélyen a tüske-töveket! Ha 1—2 hónap múlva új hajtások mutatkoznak, újra mélyen ki kell vágni minden új hajtást. E munka tehát türelmet igényel, de ne feledjük, hogy a felvett példa esetében — 100—150 hold legelőterület lesz a jutalma, mely — ismételtük — egyébként elveszett számunkra!

A GYOMIRÁJÁS TIZPARANC SOLATA

Növénytermesztésünkben kétségkívül a legnagyobb hiba az, hogy nem irtjuk elég rendszerességgel és következetességgel a gyomokat. Némely földön kétszer-háromszor annyi gyomnövény él, mint kulturnövény. S ha most megmondjuk, hogy ezek az élelmes gyomnövények mennyi nedvességet, továbbá növényi tápanyagot vontak ki a talajból, akkor kiderül annak főoka, hogy miért alacsony terméseink, miért oly trágyaéhesek földjeink s miért szenvednek rosszul munkált szántóink annyira a szárazság következtében.

Ha következetesen végrehajtjuk az alábbi parancsokat, akkor lényegesen megjavítjuk földjeink termőképességét:

1. Gyomnevelő (gabonafélék) növények után a következő évben gyomirtó (kapások, zöldsaktarmányok, kender) növényeket termeljünk!
2. Csak gyommagvaktól megtisztított (rostált, triórözött) vetőmagot vessünk el!
3. Gyommagvakat tartalmazó terményt (másodrendű gabona, rosta-aj) csak lisztfinomságra megőrölve etessünk fel, mert különben az apró gyommagvak sirtlenül hagyják el a fogyasztó állat beleit, csiraképesen kerülnek a trágyába s ezzel vissza a szántóföldre.
4. A gyomokkal telített gabona szalmáját lehetőleg ne használjuk almózsára!
5. A réteket és legelőket kaszáljuk le — még mielőtt a gyomnövények ott magvakat érleltek volna!
6. Az arató kaszáját kövesse mielőbb a tarló hántása!
7. Az őszi szántás elengedhetetlen feltétele a mélyen gyökerező élővagyomok irtásának!
8. Minden gazda és pásztor botja fecskefarkhoz hasonló gyomláló-vasban végződjék!
9. Gyakori kapálás és boronálás után befőjtjük a földbe még a legmakacsabb gyomokat is!
10. Kaszáljuk minél többször az utmenti árkokat, a határmegyéket, valamint az ezekben használatos, művelés alatt nem álló területeket, mert ezekről a helyekről a szél, a víz, a madarak utján rengeteg gyommag juthat a szántóföldre!

Mit kell tudni a Németországban levő magyar mezőgazdasági munkásoknak?

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda közleményei

Köszönet az OKH vezetőségének

A Németországban dolgozó, mintegy tízezer magyar munkás körében nagy örömet és megnyugvást keltett az a híradás, hogy keresetük hazaküldésének, bizony meglehetősen bonyolult munkáját ebben az évben is az Országos Központi Hitelszövetkezet fogja ellátni. A pénztátutalásnak ez a módja ugyanis, azonkívül, hogy az országos szervezettel bíró intézmény révén a munkások és hozzátartozóik közt a legkövetlenebb kapcsolat létesítését teszi lehetővé és hogy a központosított átutalás mellett a hazaküldött márkának magasabb árfolyamon való elszámolása válik lehetségessé, a legkisebb költséget is jelenti.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet ugyanis tekintetbe véve azt, hogy a magyar kisemberek ezreinek ügyét szolgálja ezzel a ténykedésével is,

az átutalások közvetítésének díját a lehető legalacsonyabban állapította meg,

ugy hogy csak a tényleg felmerült

költségeit számítja fel.

Akkor, amikor a munkásoknak hozzánk intézett levelei alapján kint dolgozó magyar testvéreink és hozzátartozóik elismerő és hálás köszönetét tolmácsoljuk az OKH megértő és szociálisan gondolkodó vezetőségének, egy kérést is intézünk a magyar munkásokhoz. Saját érdekében jár el minden magyar munkás akkor, ha a munkaadónak átutalás végett elismervény ellenében átadott összeggel együtt

világosan és olvashatóan felírja annak a hozzátartozójának nevét és pontos címét is, akinek a pénzt itthon ki kell fizetni.

Sok munkától kímélik meg ezzei az átutalást végző tisztviselőket és — ami még fontosabb — meggyorsítják vele a munkát. A tavaly elfordult késelemnek ugyanis minden esetben az volt az oka, hogy a német munkaadó rosszul értették és hibásan írták le a nekik idegen hangzású magyar neveket és címeket.

Üzenetek

Ez a rovat mindenkit érdekel!

Bodorlós József, Ostprignitz: Szíves üdvözlötökkel viszonzozuk; kerékpár-ügyre vonatkozó kérdésre érdeklő válaszát adni nem tudunk. A leghegyesebb, ha nem vásárolnak sem kerékpárt, sem más olyan holmit, amit a határon megvásárolhatunk — **Váner János és Társai, Schulzendorf:** A munkaadók valamennyien megkapták már a szükséges értesítést. — **Szakács Gyula, Kalübbe:** Csodálkozunk, hogy a pénz hazaküldésre vonatkozó cikket nem értették meg; a pénzt — havonta 35 márkát — a munkaadónak kell átadni, a magyarországi címzett pontos címével együtt. A legokosabb, ha ezt a szabályt pontosan betartják. — **Tóth János és csoportja, Wuherstadt:** Havonta csak 35 márkát küldhetnek haza. Saját érdekében pontosan alkalmazkodjanak ahhoz a rendelkezéshez. — **Horváth István és társai, Hoikendorf:** Paprikát is a Transdanubiánál rendelhetik, Berlin, Brückenallee 36. — **Király János és Társai, Pimov:** A pénz átutalása 3—4 hetet vesz igénybe; ha a címzett címét pontosan és olvashatóan felírják, késlekedés nélkül megkapják itthon a pénzt. — **Lévay József, Berger-Damm:** Egyes munkáscsoportok címét még nem kaptuk meg; a címet beírásuk után azonban ezek is megkapják az elmaradt példányokat, úgy, hogy minden felvilágosítást megkapnak. Senkit sem bízhatunk azzal, hogy hozzátartozóját kivetheti maga után. Az ideai szerződéseket már lezárták és az engedélyezett létszám betelt. — **Ott Sándor, Gazda Benjamin és Társai, Milkow:** Mint már többször megírtuk: havonta 35 márkát küldhetnek haza személyenként. A pénzt a munkaadónak adják át egy cédulával együtt, amelyre a címzett nevét és címét kell olvashatóan felírni. — **Szklénár Pál és Társai, Lenenberg:** Üdvözlötökkel köszönjük és viszonzozzuk a kerékpárok vámentes hazahozatalának kiegészítésére, sajnos, nem tudunk ígéretet tenni. — **Kerekes Béla és társai, Buskov:** Nagyon szép és kedves leveletök örömmel olvastuk. A szalonna-üggyben nagyon helyesen jártak el, a levelet mi is illetékes helyre

továbbítottuk. Szíves üdvözlöt. — **Bander József és társai, Ringenwalde:** Soraitok illetékes helyre rárabbitottuk; esetleges panaszokkal a leghegyesebb, ha a tolmács útján az Arbeitsamthoz fordulnak. — **Nagy Károly és társai, Kromper:** Legyenek nyugodtak, a hazaküldött pénzt néhány napon belül megkapják a hozzátartozók. Szíves üdvözlöt. — **Argyelán György, Zernitzel:** Forduljanak a legközelebbi munkügyi hivatalhoz, Arbeitsamthoz. — **Bán József, Seseen:** Nagyon érdekes, jól megírt leveleért köszönet; soraitok legközelebb foglalkozni fogunk. Kérdéseire válaszul, közöljük: 1. a pénzt körülbelül 3—4 hét alatt kapják meg otthon. A Magyarországra érkezés után néhány nappal már kézbe ismét az Országos Központi Hitelszövetkezet minden tételt. 2. A pénzküldésre vonatkozó előírásokat tartásuk be pontosan; természetesen, hogy hasznatalanságokra nem szabad pénzt kiadni. Annak idején, a hazautazás előtt megkapják az értesítést, lehet-e és hogyan hazaküldeni a 350 márkán felüli összeget. Szíves üdvözlöt. — **Vida Pál (Balmazújvárosból), Kl. Lutzkow:** A pénz hazaküldés általában 3—4 hetet vesz igénybe. Azok az összegek, amelyekre a címzetten pontos és olvashatóan leírt címmel együtt adnak át a munkaadónak, természetesen gyorsabban utalhatók át. — **Bárkai István, Wolfshagen:** Szótári nem küldhetünk. Irjon hozzátartozóinak, azok vegyék meg és küldjék el a kért könyvet. — **Vidéki János, Ludwigsburg, über Prenzlau, Brandenburg:** Kérésére közöljük címét, hogy jóbarátai irhassanak önének. — **Iványi Károly (püspökudányi munkáscsoport), Kremlin, Soldin Neum:** A pénz hazaküldésre vonatkozó előírásokhoz saját érdekében alkalmazkodjék mindenki. Szótár vásárlására és küldésére kérjük meg hozzátartozóikat. Üdvözlöt. — **Illich Magda és Egri Eszti, Grunow:** Üdvözlötökkel köszönjük és viszonzozzuk. Jóleső érzéssel olvastuk kedves kis versikéjüket, de az közlése, sajnos, nem alkalmas. — **Suti István és társai, Kintshagen:** Üdvözlötökkel jó szívrrel viszonzozuk. Reklamációjukkal

a tolmács közbejöttével forduljanak a legközelebbi Arbeitsamthoz. — **Ferkovits Antal, Lutzlow:** Okosan, szépen megírt leveleikért köszönet és üdvözlöt! Nagyon helyesen írja: „Mink, hazánkól ideszakadt munkások, minden erőnkkel azon leszünk, hogy a magyar névnek becsületet, magyar hazáknak pedig egy hatalmas jóbarátot szerezzünk.” Nagyon helyes, ezt várjuk el minden tolmáctól és minden magyar munkástól.

Venczel András és társai, Neuhof: A Vasárnapot megírdítottuk címükre. **Lonszár József** tolmácsunk azt üzenjük, hogy igyekezék a csapat tagjainak kérését és elintéztető ügyeit mindenkor szívesen viselni és a kérésükkel hozzáférőknak segítségére lenni. Ha újabb panaszok merülnek fel a tolmács ellen, a minisztérium erősebb lépéseket tenné. — **Medovarszky Márton csoportvezető, tolmács:** Nagyon szívesen vagyunk segítségére **Dénes Vilván**nak, hogy az a derek, jóra való ember, aki őt rendesen és becsületesen el akarja tartani, feleségül vehesse. Ha Stefan Wojtowits orosz hadifogoly német állampolgár, akkor az ottani törvények az érvényesek a házassággal rájuk nézve. Tehát megesküdhetnek Németországban, csak a leányunk szükségére van a születési bizonyítványra és keresztlevélre. Bővebb felvilágosításért forduljon az Arbeitsamthoz. — **Cserny Feren csoportvezető:** Szép leveleiknek nagyon megörültünk, amelyből tudomásul vettük, hogy jól érzik magukat. Igyekezzenek megérinteni egymást és békeességben élni. — **Jurácsik János és társai:** A pénzt a rendes árfolyamon számítják, ugyanúgy, mint tavaly. Szalonnának az ára, mint már közöltük, mindenütt 1,45 márká. Többet nem számíthatnak sehol. Ha ilyen panaszuk van, úgy forduljanak hozzánk, mi a Hangya Központ útján elintézzük. — **Jurácsik Gábor:** Havonként 35 márkát küldhetők. A fennmaradó összeget az utolsó hónapban lehet hazaküldeni. — **F. Hegedűs György, Strennen:** Nem bízathatjuk azzal, hogy vámentesen tudják hazahozni a kerékpárt. — **Szűcs Pálné, Hermanshoh:** A követség útján hozzánk juttatott kérésére intézkedés történt. Az ügyet kivizsgáljuk. — **Domolok Gábor és társai, Schönfliess:** A követség útján hozzánk továbbított leveleire válaszul, értesítjük, hogy legjobb,

ha a tolmács útján előbbi munkaadójához fordul és meírja mostani címét. — **Gál János:** A Vasárnap előbbi számban megírtuk, hogy családtagot vagy ismerőt ne hívjanak ki Németországba, mert könnyen elfordulhat, hogy a német hatóságok visszaküldik őket. — **Kovács István:** Kérésével forduljon a legközelebbi eső munkügyi hivatalhoz, Arbeitsamthoz, a pénz rövidesen megérkezik. A levonás ügyében forduljanak a legközelebbi Arbeitsamthoz. — **Zima Márton:** A Vasárnap előbbi számban közöltük a tolmácsok kötelességeit. Ismételtlen figyelmeztetjük a tolmácsokat, hogy kötelességük a munkásoknak segítségére lenni. Ha valaki beten, azt az orvoshoz is el kell küldeni és ezért semmiféle eltiltszólást, pénzt elfojadni nem szabad. Forduljanak a legközelebbi munkügyi hivatalhoz (Arbeitsamt-hoz), ha ismét panaszra lesz okuk. — **Szabó Lenke, Stavenhagen:** Kovács Desző gazdasági felügyelő urhoz intézett levelekre értesítjük, hogy tolmácsot a legközelebbi munkügyi hivatalból, Arbeitsamt-tól kérjenek. Tolmácsolásra addig is kérések fel a közeljövőben lévő munkáscsoport tolmácsát, ő majd segítségükre lesz. — **Buda Mihály:** Kérésüket továbbítottuk. — **Fagyas József csoportja:** Forduljanak tolmácsuk útján a legközelebbi munkügyi hivatalhoz, Arbeitsamthoz. Legyenek nyugodtak, ügyük elintéztető fog nyerni. — **Illés István, Helmensdorf:** Örömmel olvastuk leveleiből, hogy jó helyen vannak és helyükkel nagyon meg vannak elégedve. Ne vásároljanak most olyan dolgot, amit a hazautazáskor is megvehetnek. Élelmiszert ne kérjenek hazulról, mert romlandó dolgot nem lehet postán küldeni. Lehetőleg ne terheljék meg az otthoniakat semmivel, mert kint is kapnak, amire szükségük van. — **Kun Lajos, Schloss Neudorf:** **Oravecz János és társai;** **Polyák László, Puchow:** Megírdítottuk az újságot. Valamennyiüknek minden jót kívánunk. — **Bocsi János és társai:** A Vasárnapból már értesítjük a pénzküldésre és a szalonnaküldésre vonatkozó tudnivalókról. — **Kilnő Géza és társai:** Forduljanak a legközelebbi munkügyi hivatalhoz, Arbeitsamthoz, tolmácsuk útján és ott adják elő panaszukat. — **Bohathi Pál, Bülow:** Örülünk, hogy jól és békeességben ének. Tavaly is a Bohati-csoport derekasan kített magáért. A Vasárnapot megírdítottuk több példányban a csoport részére. Továbbra is minden jót. — **Suri Imre, Zolkendorf:** Ha becsülettel fogja továbbra is végezni munkáját, úgy a továbbiakat elintézzük. — **Dimbauer Ferenc, Zapel:** A Vasárnapot már küldjük a csoport részére több példányban. A pénzküldésre és a levonásokra vonatkozólag a Vasárnap előző számban bővebb felvilágosítást találnak.

Mecser András látogatása magyar munkásoknál

Mecser András országgyűlési képviselő, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke, június hó 24-én látogatást tett Schönfliessben, a Weltheim-birtokon alkalmazott magyar mezőgazdasági munkásoknál, hogy meggyőződést szerezzen arról, milyen helyzetben vannak munkástevéreink az idegenben.

Mecser András behatóan érdeklődött a munkásoknál munkahelyük, ellátásuk és keresetük felől. Nagy meglepéssel értesült arról, hogy

a munkások minden tekintetben elégedettek, keresetük és ellátásuk megfelelő.

Küönösen nagy hálaival és szeretettel szólaltak be arról, hogy a Hangya berlini képviselőtől, a *Trasdambiától* pompás hazai szalonnát és hamisítatlan szegedi paprikát kapnak a kormány gondoskodása folytán.

A birtok tulajdonosával és a munkafelügyelővel is érintkezésbe lépett az Országos Mezőgazdasági Kamara tanulmányuton járó elnöke és örömmel értesült arról, hogy a munkások a munkaadó legteljesebb megelégedésére látják el munkájukat; kedvvel és becsülettel jószándékkal eltelten végzik el a rájuk bízott feladatokat.

Öszinte elégtétellel és örömmel értesülünk mi is és velünk együtt vala-

mennyi illetékes itthoni tényező is a magyar munkások becsületes munkateljesítményéről és arról, hogy

a magyar mezőgazdasági munkások ezidén is kitesznek magukért és régi jóhírüknek megfelelően, a Németországban foglalkoztatott idegen nemzetiségű munkások sorában ezuttal is az első helyre küzdik fel magukat.

Mindenki rendelje meg havi szalonna-adagját

Ismételtlen megírtuk, hogy minden Németországban foglalkoztatott magyar munkás havonta öt kiló magyar vámentes szalonnát rendelhet a Hangya berlini képviselőtől, melynek címe: *Transdanubia, Berlin, Brückenallee 36.* A szalonna ára 1 márká 45 fényes kilogrammonként. Nézeteltérés ellenében érdeklőjeként, valamint mindenki érdekelt jelen van.

Nyomatékosan megismételjük azt a figyelmeztetésünket, hogy mindenki éljen ezzel a kivételes lehetőséggel és rendelje meg a szalonnát havonta, mert aki az egyik hónapban nem rendel meg szalonnát, a következő hónapban nem vehet tíz kilót azon a címen, hogy egyszerre veszi igénybe kéthavi adagját.

MAGYAR NYÁR

Végre elkövetkezett virágos Szent János hava. A Földanya kinyitotta kalásztól, gyümölcstől csillogó tenyerét és az ember, a Föld örök hőse, elindul, hogy veritékés, nagyszerű époszban kiteljesítse a jövendőt...

Utolsó ünnepét ulti most. Virágos Szent János bibortüzet gyújtogató ősünnepét. Pántlikás, virágos leányok és bokrétás deli legények elindulnak a Tisza-partra, a Kőrös-háttra, a Maros szelid vize mellé, de messze el, szerte Attila király örökös földjén, a Zsil, az Olt vadregényes völgyében, a szőke Száva táján, a „romaringos Dráva mentén” a fent, a híres magyar északon: a Poprád, Dumajec, Árva fenyvesei között kanyargó vízénél és túl a Lajtán mindenütt és mindenhol elindulnak a leányok és legények, hogy tiszteletet tegyenek virágos Szent Jánosnak, hogy meggyújtassák a szent tüzet, mint hajdan a táltosok, hogy jóslatot mondjanak belőle és bizonyosságot tegyenek az erőről, a bátorságról. És hogy párt nyerjenek, gyermeket kérjenek, egészséget, örömet. Szűz legények gyújtják a szent tüzet, az *ujtüzet*, vagy kerékfogatással, vagy acél-kova-taplóval. A tűz négy sarkára ül az ünneplő nép. Az ünneplés fénypontja a tűzgrálás. Nemcsak a fiatalok akarnak ám erőt, egészséget; nem ám, az öregek is ifjultan ugranak át a szent tűzön. Sőt mi több: gyermekek anyák, kezükben a kisgyermekkel, akit már felmutattak atyjának: a Nappnak, most ő is átugrik a piros lángok fölött. Mindenki a Nap fia, minden dolog a tűzből született és minden a Földanya kebelébe tér meg és egyszer mindent a Nap szerelme öl meg és támaszt fel. A nap szerelme a tűz. A Földanya a Nap felesége. Nászkútból új dicső világok születtek, hősök, bátorak világi, hol aranymezőn örök a sikeres vadászat és örök a termékeny, szép szerelme...

Termékenység... Hatalmas üszköket emelnek ki a szent tűzből és azzal a világító faklyával kerülnek meg a határt. Legyen termékenység. Gyümölcstől hánynak kosárszám a tűzbe (Szentiványi alma), áldozat kell a Földnek. Akkor ad szépet, sokat, teméntelent. A tűzben sült gyümölcsöt meg kell enni. Ez minden betegség ellen jó. Virágot, rózsát, violát, tisztesfüvet hajigálnak a tűzbe és kiáltják:

— Milyen magasra száll a füstje, olyan magas legyek a gabona s a kender...! A füstből, a füst irányából, szállásából, színéből jóslatot is mondanak. A gyerekek virágos bodza-gallyat égetnek tűzön és verik véle egymást. Az egészség és jókódy és szerencsés megnevedés rájuk fér.

Bizony szentiványi almát, gyermekes szülő Szent János (Szent Iván) nap előtt nem eszik. Mert azzal „a gyermek részét eszi meg”. De a jószágra is van gond. Csengőkkel, virágokkal diszített jószág jó, ha átveretük a tűzön. Hasznos. De égetett végű vesszőt is kell a virággyába, vetemény-ágyba dugni, hogy tartson tőle a fereg. Az a lány, aki nem meri átugrani a tüzet, bizony nem megy férjhez. De az se, kinek koszorúja tűzbe esett és nem meri kikapni. Paraszat sem árt hazavinni. Ez is jó mindenről. Ami legfontosabb, ezzel kell otthon is meggyújtani a tüzet. Szent Iván tüze ég ezután egész esztendőben a tűzhelyen és ez szerencse és áldás.

Szent János éjjele mindenked jelles. Ilyenkor van a Nap a Világdalelőn. Ilyenkor szólalnak meg az állatok, ilyenkor panaszokdnak és ilyenkor mondják meg a Jó gazdának, hol, merre az elásott kincs. Szent Iván napja a búbáj, a varázs napja, az ősbabona éjjele. Pont éjnek éjfelén, ahová a Hold a legmagasabb fa végének árnyékát veti, ott

a kincs. Fel is lobog a látó ember előtt, aki a *Kükü madártól* megtudta, merre induljon és mit tegyen. De jó és tanácsos vigyázni, mert hátha nem kükümadár, hanem *csodamadár* volt találkozás. Jaj, akkor elcsábítja sűrű erdő rejtekébe, a *szomorú szépségek erdejébe*, ahonnan vissza sohse talál, de harmadnap hajnalra meghasad szive. Csodálatos tájakra csalja-e a madár a földi halandót. Citera erdőbe, ahol minden fán citera, meg furulya nőtt és jaj, aki meghallja a csodabéli zeneszt. Olyan ez, hogy meghal, aki meghallja. Nem egy táltos járt már így — a régi hite szerint.

Vigyázzon hát, aki *melánkos eszté*. Mert jön az aratás, a munka és *ri a kalás az ember után*. Ki a határba, aki az ember nevezetre számot tart.

Aratók dalától cseng-bong a nyár-est és a pirosló hajnal. A jószágú mezőben ropog a rendbe hajló buza. Döngetik az élet arany falát a napstótt parasztkarok. Szent munka ez, nagy munka ez. A lángsugarú nyár minden kinjával terhes. Fáradság, szomjuság, álmatlanság. Rövid néhány órát alszik ilyenkor a magyar paraszt. Pirkadatkor kezd, hogy a harmatban váglasson, hogy el ne pergesse a kalás az drága magot. És holdvilágos éjjelen is ott cseng a *fényes igyekeset*, amikor már oszlogány és fúrjeske ugyancsak „rin-gatja a bölcst”.

Sietni kell. Jöhet egy rengeteg eső és kicsirázik a gabona. Jöhet egy szörnyű itéletidő és földre hajlik, porba török a gabona és kicséplődik gyémántos szeme. Sietni kell. Idestova lehullanak az ócska csillagok és a fény Istene, a drága Nap, bucsuztán pirosa hajlanak az erdők és elmúlnak a madarak, sietni kell, nagy a szárazság, kapálgatni kell a kapásokat. Sietni kell a learatott földet földhaogatni, boronálni. Sietni kell, vár a gyümölcsös sok küzködéssel. Sietni kell, hiv a szőlő, nyezni, permetezni, kötözni. Sietni kell, sok a baj a jószág körül. Itt az ideje a juhokat is nyírni, a libákat, kacsákat megtegni, mert már ugyancsak hullatják a drága tollukat. Sietni kell, holnap itt a cséplés és gondoskodni kell sokmindenről. Sehol egy percre meg ne álljon a munka és mindenütt minden rendben menjen. Aludni, tünődni ráérünk karácsonykor. Mulatozás meg majdesak lesz még odáig. Hiszen ha minden úgy sikerül, ahogy vártuk, s ahogy kértük a Termékenység Istentől, akkor majd csapunk olyan arató ünnepet, hogy csak latorjáról lehet enni a bélest és Hencidától-Boncidáig csereg a sárga lé...

Addig pedig hadd menjen a munka, hadd csengjen a kasza, hadd döljön a rend, hadd szaporodjon a gabonakereszt, hadd nőjön az asztag, hadd daloljon a fiatalság:

*Ha kimegyek az Alföldre kaszálni,
Nem tudok a rózsafától kaszálni,
Tele van a rendem alja piros*

*rózsával,
Tele van a szívem szomorúsággal.*

De mikor aztán a barnapiros lány rákacsint egy kicsinykét a legényre, egy a föld végén, egy kis szusszanásban, bizony mindjárt imigy szól a nőtája:

*Ne menj rózsám a tarlóra,
Gyenge vagy még a sarlóra,
Ha elvádog kis keszedet,
Ki süt nékem lágy kenyéret...!*

SZÁMADÓ ERNŐ

Először ment a Jancsi iskolába és iszonyu böggéssel tért haza. Az apja megkérdezte:

— No fiám, miért sírsz?
— Megvert a tanító ur.
— Miért?
— Megkérdeztem tőle, hogy miért vert meg, hiszen én jól viseltem magamat. A tanító ur azt felelte:
— Látod, fiám, igaz, hogy nem vagy bűnös és mégis kikapált, most hát gondold el, hogy *ny* lesz akkor, ha meg fogod érdemelni a büntetést.

A mi költőink

Egy erdélyi temetőben

*Egy erdélyi temetőben csillog a kis harang,
Most temetik édesanyám, hozta hírül egy galamb.
Vállamra szállt, sirtunk együtt, a könnyeink hullottak,
Síró szellő vitte könnyünk, koporsóba csokmorkak.*

*Egy erdélyi temetőben elhallgat a harang,
Elföldelték édesanyám, fájo szívem megszakadt.
Szállj el, galamb, síró szellő, vigyél el a szívemet,
Kihűlt testem cnyám mellé hazavinni nem lehet!*

PATKÓ OLIVÉR (Okány)

Göcsei bordal...

*Ha nem volna pohár és benne a jó bor,
Mitől lenne kedvünk; nem így van-e, sógor?
Mitől dalolgatnánk, ha nem volna kislány,
Tán virág se volna pörge kalapunknál?*

*Ha nem lenne ez az Isten-áda "noha",
Bélepmé, ellepné jókedvünk a moha,
Mi is lenne fegyver gaduram kezében,
Ha az asszony urnám fölkerül a székbe?
Hogy vélekedsz, sógor, hát Te, jó cimborá?
Ehem van, koccintsunk, jó ez a kis noha.*

MENTES ISTVÁN (Lenti)

Vigasztalás

*Ez a világ, ez az élet,
De mostohán bánt velem,
Mi az a kín, tudomom kellett
Gyermekekomban már nekem.*

*Édesapám olasz földön
A haremzón elesett,
Édesanyám gyenge szive
Bánatában megrepedt.*

*Nincsen senkim, mégse sírok:
Hősi halott az apám,
Te miattad lettem árva,
Hönszeretett, szép hazám!*

TAMÁS FERENC (Páhi)

CSAK EGY GONDOLAT

„És:nek a nyomorultak és megelégszenek dicsérik a Urat, kik keresik Ötet és el az ó szivők migdorökké” — tanítja hitünk könyve, a Biblia. Isten-áda kötelességünk és jogunk a mindennapi kenyerünket kikövetelni és megszerezni, de sohasem szabad elfeledkeznünk arról, hogy elmulik minden: kedv, öröm, gazdagság, hatalom, vagy akár bú, gond és szegénység, és a halálban magunkra maradvá, meg kell állnunk Isten előtt, ahol már ajkunk néma lesz, ellenben szívünk, halhatatlan lelkünk fog vádolni bennünket, vagy védeni érdemünk szerint.

„Boldogok a lelki szegények...” — tanít tovább a Szent Írás. Igen: legyünk elégedetlenek magunkkal és valljuk meg, hogy szegényei vagyunk a Szépnek, jónak és igaznak és leljük gyönyörűségünket az Ur törvényeiben: „mert elhervad a fű, virága lehull, de az Ur neve és igazsága megmarad örökké...”

Nyereséges vásár

Orbán, a falusi szabómester, urat nevelt a fiából. Jól taláta, mert a fiu hálás volt iránta, öreg korában tisztelegesen segélyezte. A vásáros is magához vitte volna, de a szabómester nem akart megválni a falutól.

Volt egy lova s szekere, azzal hertenként bement a szomszéd városba, ennyi éppen elég volt neki a városi életből.

Nevezetes fogat volt azon a környéken Orbán szabómesteré. A ló híres emberek előtt is megálta helyét, de a szekér sirlamas egy alkotmány volt. Kerekei sem egy szabásúak, oldaldezsáki meg éppen felelősek. Nadragos ember bizony nem igen illett bele ebbe a szekérbe. Már pedig a szabómester a fiáért is ezzel a szekérrel ment el az állomásra, mikor ez haza-hazatért látogatába.

A fiu segíteni akart a szekéren mutatkozó fogyatkozásokon. Egy látogatók alkalmával csinos kis kocsi-szekeret vett a városban az apja számára.

De hogyan tudja apjura rátanácsolni az értékes portékát? A kocsiit ugyanis 150 pengőért vette meg a kocsiyártótól. Ilyen drága ajándékot nem fogad el az öreg.

Megállapodott hát a kocsiyártóval, hogy az öregnek azt mondják: a kocsi 30 pengőbe került, tehát nyugodtan elfogadhatja. A szabómester csakugyan belement a fogatcserebe s fia örömeire vigan parádézott az új kocsival. A következő nyáron azonban apja megint a rozoga szekérrel várta az állomáson.

— Hát a kocsi? — nézett nagyott a fiu. — Miért nem jött a kocsival? Az öreg ravaszul hunyorított.

— A kocsiit eladtam! — mondotta. — Nagyszerű vásárt csináltam vele: te 30 pengőért vetted, én éppen a duplájáért, 60 pengőért adtam el. Az ember ritkán jut ekkora nyereségre...

Találja ki!

Három fontos évszámot közlünk. Tessék megírni, milyen eseményről nevezetesek ezek az esztendők:

CSAK	1038
EGY GONDOLAT	1526
	1868

A levelezőlapra irt válaszokat a Vasárnapi szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24.) kell küldeni *tíz napon belül*. Elkésve érkező válaszokat nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik a *kiüzött kérdésre helyes választ kitudnek; előfizetőiborunk tagjai és előfizetési díj-hátralékuk nincs.*

A *Találja ki!* helyes megfejtését és eredményét a 30-ik számban tesz-szük közzé!

A 24. számban közölt *Találja ki!* számmelvet is magabafoglaló szavak beküldésére hivta fel olvasóinkat.

Megfejtést — sajnos — mindössze tíz előfizetőnk küldött be. A legtöbb, az előírásnak megfelelő szót beküldő előfizetőnk

Prókay Gyula (*Dísgyöri Vasgúr*) címére könyvjutalmat küldtünk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

Kertész Ferenc, Gyula: Összinte egyfűtérzessel olvastuk levelét; az abban foglaltakkal legközelebbi számaink egyikében foglalkozni fogunk. Már most megemlítjük, hogy a kormány sokszor és sokat foglalkozik az említett kérdéssel és reméljük, hogy módját is eíti a megoldásuk.

Julius hó

3 VASÁRNAP

Minden sz. p. Kornél

4 HÉTFŐ

Ulrik

5 KEDD

Z. Antal, Encse

6 SZERDA

Izaiás pr., Ezajás

7 CSÜTÖRTÖK

Cirill és Metód

8 PÉNTEK

Erzsébet kir.-né, t. Teréz

9 SZOMBAT

Veronika, Lukrécia

A nappal tartama július 9-én 15 óra 47 perc, a hét folyamán 7 perccel fogy. — A hold fényváltozása: Első negyed 4-én.

Szárnyat a hazának

Ezt a szép jelszót annak idején *Mussolini* adta ki, amikor elmondta a mozgalmat az azóta világviszonylatban is legelsőrendű olasz légi-flotta megteremtésére. Most, hogy a kormányzó hetvenedik születésnapja alkalmából, mint lapunk is közölte már, a nemzet hődotlanának jelölésére, a kormány *Horthy Miklós Nemzeti Repülő-Alap* létesítését határozta el, hazánkban is időszerű a jelmondat: *Szárnyat a hazának!*

A Nemzeti Repülő-Alap ügyében már értekezletet is tartottak a miniszterelnök részvételével, s elsőrendű nemzetvédelmi feladatnak nyilvánították a magyar sportrepülésnek minél szélesebb alapokra való helyezését.

A kormány részéről biztosított összegben felül *máris hatalmas megajánlások történtek a különböző társadalmi osztályok adományaiából.* Befizetések a m. kir. postatakarékpénztárnál eszközölhetők a 65.080. sz. csekk számlán. Hisszük és reméljük, hogy a szép cél megvalósításában a magyar falvak áldozatkészsége is megnyilvánul.

Uj gazdasági tanácsosok. A kormányzó *Klepeisz Jenő* tiszvári lakos és *vitéz Kozáry Ferenc* göllei lakos, uradalmi főntézőknek a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemeik elismerésül a magyar királyi gazdasági tanácsosi címet adományozta.

A *Stefánia Szövetség* közgyűlése. Az *Országos Stefánia Szövetség* június 23-án tartotta *Ugrom Gábor* dr. v. b. t. t., ny. belügyminiszter elnökletével közgyűlést, amelynek során leleplezték néhai *Bókány János* dr. professzornak, a Szövetség társelnökének bronzplakettjét. Az elnök ismertette a Szövetség multévi működését, amely szerint a Szövetség működése az ország 8.688.319 főnyi lakosságából 5.050.128 főre terjed ki. A tisztújítás során a régi tisztikart választották meg. Ezután *Fekete Béla* dr. miniszteri tanácsos a belügyminiszter nevében üdvözölte a Szövetséget s a miniszter további támogatását helyezte kiltatásba.

Adomány a *Horthy Miklós repülő-alapra.* A *Fővárosi Közmunkák Tanácsának* tisztviselői és egyéb alkalmazottai egyhangu lelkesedéssel elhatározták, hogy augusztus havi fizetésük egy százalékát a *Horthy Miklós nemzeti repülőalap* javára önkéntes adományként felajánlják.

Filléres gyorsvonatok. Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy *július 3-án, vasárnap* Szegedről, Hódmezővásárhelyről, Debrecenből és Gyuláról filléres gyorsvonatokat indít Szolnokra.

Felavatták az 1-es honvédek és népfelkelők emlékszoabrát

Június 26-án délelőtt leplezte le a fővárosban a volt 1-es honvédek szoborbizottsága az ezred hősi halottainak emlékművét. A hatalmas emlékszozor egy törött puskával támadásra induló honvédek s mögötte egy népfelkelőt ábrázol, aki kézigranátot tart dobásra készen. Rendkívül sikerült, nagyhatású műalkotás, melyet *Marton Ferenc* és *Szilágyi Lőrinc* alkottak. Alapzata kápolnaszerű.

A szobor leleplezését *József* királyi herceg tábornagy végezte s az ünnepélyen a magyar katonai és világi előkelőségek, valamint tizenkét ezer nyi nézőközönségben kívül az olasz frontharcosok küldöttsége is részt vett *Annibale Tentori* vezetésével.

A királyi herceget kúrtisz fogadta, utána ellépett a diszszázád előtt. A tábori mise után, amelyet *Hász István* püspök végzett az ezred tábori lelkeszeinek segédletével, *Bartha Lajos* altábornagy kért engedélyt *József* királyi hercegtől a szobor leleplezésére.

A királyi herceg magasszárnyalású beszédben méltatta az ezred hűditéit. Majd üdvözölte a vendég olasz frontharcosokat. Beszédét magyarul fejezte be:

— Fogadjuk meg e helyen, hogy minden munkánkat és gondolatunkat édes hazánk szolgálatába állítjuk. Legyen az elesett hősök példája utmutató fátyla, legyünk egyek, egységben, s akkor a poklok kapui sem vesznek erőt rajtunk!

A nagyhatású beszéd után az emlékmű megkoszorúzása s a díszalukalok elvonulása következett.

A szoborral a magyar feltámadás erősödő gondolata gyönyörű jelképpel gazdagodott...

Milyen lesz az új Szent István ötpengős? A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a Szent István királyi emlékére vert ötpengős ezüstérmék külalakjának szabályozásáról. Az érme egyik lapján Szent István dicsfényű övezett domborművét árcsképez. Az érme másik lapján Szent István korabeli címerpajzs van, a dicsfényes Szent Koronával.

Öngyilkosságot követett el *Róza Sándor* bandájának utolsó tagja. Június 24-én reggel, a tolnaegyei *Ozórán* felakasztotta magát *Ripi János* 90 éves földmives, aki utolsó életbenmaradt tagja volt *Róza Sándor* bandájának, részt vett a kalandozásokban, majd börtönbe került. A milleniumi ünnepségek általános amnesztíziája neki is meghozta a szabadságot. Ozórán telepedett le, ahol megöszült és azóta rendes életert élt. Az idős ember az utóbbi időben tehetetlen lett és erefeletti ekkeseredésben maga vetett véget életének.

KÖBE KELLENE VÉSNII...

„Az idő sírját, inkább ma, mint holnap, munkába kell állítani a szeretet feladatának megvalósításához. Gátat kell vetni a hábeli zűrzavarnak, amely a lelkek megértésének lehetőségét hova-tovább elorrasztja. Az első feladat: elejét venni, hogy akik ma még megértik egymást, holnap farkasok gyanánt törjenek egymásra.”

(Részlet vitéz *Imrády Béla* miniszterelnöknek az Eucharisztikus Világkongresszuson elmondott beszédéből.)

A júliusi buzakamat-küles. A Pénzügyminiszter *Központ* közhírré tette, hogy a buzarológylevekben folyósított és buzarórtékre szóló kölcsönök törlesztésére buzarórtékekre bevezetéséről és a buzarórtékekre kamatszélvények bevitálásánál folyó évi július havában átszámítási küles gyanánt 1 mm buzarórték 23.19 arany-pengővel kell számítani.

Tizenhárom évi szigorított dologházra ítélték *Hajtó Antal* merénylőjét. A pestvidéki törvényszék június 27-én hozott ítéletet *Hajtó Antal* rendőrfőtörzsörmester merénylője ügyében. Ifj *Pongor* Lászlót, aki a rendőrmestert meglötte, összbüntetésül szigorított dologházba utalta, aminek a legrövidebb időtartamát tizenhárom évben szabta meg. *Bodó Imrét* a törvényszék hétévi fegyház-sajította. Az ítélet még nem jogerős.

Egy katonai autó katasztrófája. Június 22-én, délután *Szakszöröl* *Miskolc* felé gyakorlatról hazatérő katonák tehergépkocsija felfutott egy kőrákásra és felborult. Egy örvető meghalt. Két honvéd sulyosan, három pedig könnyebben megsébesült. A vizsgálat megállapította, hogy a gépkocsi vezetője egy szembejövő személgépkocsi nyomán felszálló porfelhő miatt veszítette el látó- és tájékozódó képességét.

Földmives dalárdák sikere

A kétnapos székesfehérvári dalosversenynek amelyet *másfél-száz ének-lar rendezett* az ország minden részéből, örvendetes meglepetése és lélekemelő eseménye volt a parasztdalárdák erőteljes előtörése. *Nemes, szép szövegkajéjtésük, a legkényesebb igényeket is kielégítő művészi előadások mindenkit elragadtak.* Örömmel állapították meg a hallgatóság soraiban, hogy a magyar zenekultúrának új tábora sorakozik; az új vért, új szellemet, magyarosabb érzést biztosító falusi földmives ifjuság képében. Így is van jól. A magyar falunak meg kell már végre mozdulnia, s meg kell értenie, hogy csak az tud, aki tanul! Ha pedig komolyan hozzáfog a falu fiatalága, ő is az első között lehet akármilyen ten. Csak akarni kell, erősen akarni...

Béa öngyilkossági kísérlet egymásután. Június 26-án déután *Budafokon*, a *Hajtó* utca 28. szám alatti lakásán öngyilkossági szándékból felakasztotta magát *Csizmándia Mihályné*, 28 éves fényszőnő. A kötél azonban elszakadt és az öngyilkos nő eszméletlenül zuhant a földre. Amikor magához tért, újabb öngyilkossági kísérletet követett el. Egy pohár vízben formálni ottott fel és azt megitta. A makacs öngyilkosjelöltet a mentők sulyos állapotban kórházba vitték.

Rettenetes felhőszakadás pusztított egy bukovinai magyar faluban

Bukovina egyik magyar falujában, *Józseffalván*, borzalmas árvíz katasztrófa pusztított. Az árvízet borzalmas jégeső előzte meg. Ötnegyedórán át zuhogott a jég és teljesen elverte a mezők termését. Ezután hosszú ideig tartó felhőszakadás következett, majd rombolva rohanó árvíz ömlött a falura. *Házakat, embereket, állatokat sodort el.* A falu magyar plébános, *Németh Gellért Kálmán* dr., az egyetlen rendelkezésre álló mentőcsónakon egész éjjel gyermekeket szállított a magasabb fekvésű falurészre az árterületről. *Öt embert vitt el a józseffalvi székelyek közül az árvíz*, kettőnek a holttestét egy közeli román faluban találták meg, háromnak nyoma veszett.

Alkoholmérgezésben halt meg egy békesszentandrás idős asszony. A kuszantmártoni csendőrség az elmúlt hét egyik napján értesítést kapott arról, hogy a szentesi határrezelen egy holttest fekszik. Amire a csendőrtörő a színhelyre ért, a hullát már elszállították *Szentesre*. A hullát azonban *Szentesről* visszavitték *Kuszantmártonba*, mivel kiderült, hogy keresztfőjeküdt a határon és csak a lábfeje ért át a szentesi határba. A nyomozás kiderítette, hogy *Német Andrásné, Bagi Verona* 70 éves békesszentandrás lakosai azonos, aki ott dolgozott egy tanában, hazafelé menet rosszul lett az előzőleg ivott nagymennyiségű szesztől és alkoholmérgezésben halt meg. Érekesek, hogy *ferje tíz évvel ezelőtt márnám ugyanazon helyen és módon halt meg.*

Új Szent István-bélyegek. A postavezérgazgatóság közli, hogy *augusztus 12-én* felárás *Szent István-bélyegeket* bocsát forgalomba, amelyeket a nagyobb forgalmu postahivatalok fognak árusítani. A 7 darabból álló bélyegsorozat egy blyegbe foglalva, két érték pedig — a 10 és 20 filléres — külön is forgalomba kerül 100.000-es példányszámban.

Megölte az ügyézt a bűnjel. A lengyelországi *Jaslo* város törvényszékén tragikus baleset történt. A bíróság egy utcai rabló ügyét tárgyalta s az ügyész tárgyalás közben megtekintette a bűnjelként beszozállított revolvért, amelyet a rablónál találtak. *A fegyver egyszerre csak elsült, a golyó az ügyész szívébe furdott és azonnal megölte.*

Meghalt a beteg kakas husától. *Major Péter* né kunagotai asszony levágta beteg kakását. A beteg kakas husától ő is, férje is rosszul lett. *Major Péter* ennek ellenére másodszor is evett a kakashusból. Erre olyan fájdalmak gyötörték, hogy be kellett vinni a gyulai kórházba. Segíteni azonban már itt sem tudták rajta és *Major Péter* nagy kínok között meghalt.

Jobb gyapjuárra van szükség

A „Köztelek” legújabb számában felhívja a figyelmet, hogy a mai alacsony és a termelési költségeket sem fedező gyapjuárszínvonal mellett könnyen elveszhet a tenyészőti kedv és a legutóbbi néhány év alatt oly szép fejlődésnek indult juhtenyésztésünk újabb visszacsúszhat, ha nem történik megfelelő intézkedés a gyapjuárszínvonal érdemleges megjavítására. *Sztranyauszky Sándor* földmívelésügyi miniszternek a parlamentben elhangzott költségvetési beszéde mindenesetre reményt nyújt arra, hogy a gazdaközönségnek megfelelő gyapjuárszínvonal biztosítására irányuló igénye teljesítést nyer.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.